EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 01 30
COM(2025) 19 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl Reglamento (ES) 2021/821, nustatančio Sąjungos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos ir tranzito kontrolės režimą, įgyvendinimo

{SWD(2025) 8 final}

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl Reglamento (ES) 2021/821, nustatančio Sąjungos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos ir tranzito kontrolės režimą, įgyvendinimo

1. ĮVADAS

Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apie ES dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės ir 2021 m. gegužės 19 d. modernizuoto Reglamento (ES) 2021/821 (toliau – Dvejopo naudojimo prekių reglamentas arba Reglamentas)[1] įgyvendinimą 2022–2023 m. laikotarpiu, taip pat apie tam tikrus pagrindinius pokyčius 2024 m., taip pat pateikiami suvestiniai ES ir valstybių narių 2022 m. eksporto kontrolės duomenys.

Tai pirmoji metinė ataskaita, parengta pagal Reglamento, kuris įsigaliojo 2021 m. rugsėjo 9 d., sąlygas. Tai svarbus žingsnis plėtojant ES eksporto kontrolės politiką, nes bus daugiau keičiamasi informacija apie valstybių narių sprendimus išduoti licencijas eksporto kontrolės srityje, siekiant užtikrinti didesnį skaidrumą šioje srityje.

Kaip reikalaujama pagal Reglamentą ir siekdama sudaryti sąlygas griežtesniam duomenų rinkimo procesui, 2024 m. sausio 17 d. Komisija paskelbė eksporto kontrolės duomenų rinkimo ir tvarkymo gaires (skaidrumo gaires)[2], dėl kurių susitarta su valstybėmis narėmis. Šiomis gairėmis valstybėms narėms buvo sudarytos sąlygos rinkti statistinius duomenis, kad būtų galima parengti ES metinę ataskaitą dėl dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės. Atsižvelgdama į tai, 2023 m. sausio 27 d. – vasario 28 d. Komisija vykdė konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis dėl to, kaip renkami eksporto kontrolės duomenys. Atsižvelgdama į šiuos duomenis, Komisija parengė šią ataskaitą, panaudodama iš Dvejopo naudojimo prekių kontrolės koordinavimo grupės (DUCG) veikloje dalyvaujančių valstybių narių[3] gautą informaciją. Dėl apimties konsoliduoti valstybių narių pateikti 2022 m. duomenys pateikiami prie šios metinės ataskaitos pridedamame Komisijos tarnybų darbiniame dokumente. Ši ataskaita bus papildyta atskirame Komisijos tarnybų darbiniame dokumente pateiktais 2023 m. duomenimis – jie bus paskelbti 2025 m. pirmąjį ketvirtį.

Šioje ataskaitoje nagrinėjamu laikotarpiu įvyko labai reikšmingų geopolitinių pokyčių. Dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą ir gilėjančio konflikto Artimuosiuose Rytuose dar labiau padidėjo veiksmingų dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės priemonių svarba, ir šios kontrolės priemonės tapo vis svarbesne Komisijos atsako reaguojant į geopolitinius pokyčius, visų pirma taikant sankcijas, dalimi. Tačiau šiuo laikotarpiu taip pat vis dažniau buvo taikomos vienašališkos eksporto kontrolės priemonės, kurios nebuvo numatytos pagal tarptautinę tvarką,

[1] 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/821, nustatantis Sąjungos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos ir tranzito kontrolės režimą, (nauja redakcija) (OL L 206, 2021 6 11, p. 1); https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj.

[2] 2024 m. sausio 10 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2024/214 dėl gairių, kuriomis nustatoma duomenų, reikalingų metinei dvejopo naudojimo prekių eksporto, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos, tranzito ir persiuntimo kontrolės ataskaitai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/821 parengti, rinkimo ir tvarkymo metodika (https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2024/214/oj).

[3] Kai kurios valstybių narių kompetentingos institucijos taip pat skelbia prekybos dvejopo naudojimo prekėmis ataskaitas viešai.

pavyzdžiui, priemonės, susijusios su puslaidininkiais ir puslaidininkių gamybos įranga arba žaliavomis, kurios yra itin svarbios didesnės rizikos didelio poveikio technologijų gamybai.

2. POLITIKOS IR REGULIAVIMO SISTEMOS RAIDA

2.1. Eksporto kontrolės politika

2.1.1. Dvejopo naudojimo prekių reglamente nustatytų ES eksporto kontrolės priemonių modernizavimas

Priėmus patobulintą Dvejopo naudojimo prekių reglamentą, Komisija ir valstybės narės pradėjo veiksmingai jį taikyti daugelyje naujų sričių (pavyzdžiui, skaidrumo, vykdymo užtikrinimo, gebėjimų stiprinimo srityse). Kaip aprašyta 3 skirsnyje, DUCG atliko labai svarbų vaidmenį ir išplėtė ES eksporto kontrolės institucinę infrastruktūrą, sukurdama įvairias ekspertų grupes, nustačiusias naujas politikos kryptis, gaires, procedūras ir pan.

Be kita ko, i) buvo sukurta ekspertų besiformuojančių technologijų klausimams grupė (ETEG), kuri su valstybėmis narėmis keičiasi informacija apie besiformuojančių technologijų rizikos vertinimus; ii) buvo sukurtas vykdymo užtikrinimo koordinavimo mechanizmas, kuriuo remiamas nacionalinių teisėsaugos agentūrų darbas visoje ES; iii) buvo sukurta Dvejopo naudojimo prekių elektroninė sistema (DUeS), kuria siekiama pagerinti atitinkamų Komisijos tarnybų ir valstybių narių keitimosi informacija procesus, ir iv) įgyvendinant partnerystę su privačiuoju sektoriumi buvo pagerinta pramonės atstovų informavimo veikla ir reikalavimų laikymasis.

Siekdamos užtikrinti valstybių narių metinėse ataskaitose teikiamos informacijos apie nacionalinius sprendimus dėl licencijų išdavimo skaidrumą, Komisija ir valstybės narės parengė gaires[4]. Šias gaires parengė Techninė ekspertų grupė duomenų rinkimo ir skaidrumo klausimams, kurią sudarė valstybių narių eksporto kontrolės institucijų atstovai ir kuriai pirmininkavo Europos Komisija.

Patobulintame reglamente taip pat papildomai akcentuojamas kibernetinio stebėjimo prekių eksportas. Jame atsižvelgiama į galimą riziką, kad tokios prekės bus eksportuojamos iš Sąjungos netinkamo naudojimo, susijusio su šiurkščiais žmogaus teisių ar tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimais, tikslais. Atsižvelgdama į šias aplinkybes, 2024 m. spalio 16 d. Komisija pagal Reglamento (ES) 2021/821 5 straipsnį paskelbė kibernetinio stebėjimo prekių eksporto gaires[5], kuriomis visų pirma siekiama, kad eksportuotojams būtų aišku, kaip prieš eksportuojant kibernetinio stebėjimo prekes reikia atlikti išsamų patikrinimą ir laikytis vidaus reikalavimų.

2.1.2. Konsultacinė ir informavimo veikla

2022 m. gruodžio 6 d. Komisija ir Tarybai pirmininkaujanti Čekija, padedant DUCG, surengė 2022 m. eksporto kontrolės forumą. Jo metu beveik 1 000 pramonės ir pilietinės visuomenės

[4] 2024 m. sausio 10 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2024/214 dėl gairių, kuriomis nustatoma duomenų, reikalingų metinei dvejopo naudojimo prekių eksporto, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos, tranzito ir persiuntimo kontrolės ataskaitai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/821 parengti, rinkimo ir tvarkymo metodika (https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2024/214/oj).

[5] https://policy.trade.ec.europa.eu/news/commission-publishes-guidelines-cyber-surveillance-exporters-2024-10-16_lt.

suinteresuotųjų šalių[6] turėjo galimybę apsikeisti nuomonėmis dėl ES eksporto kontrolės įgyvendinimo ir modernizuoto ES eksporto kontrolės režimo. Komisija bendradarbiavo su Europos Parlamento Tyrimo komitetu programos „Pegasus“[7] ir lygiaverčių šnipinėjimo programų naudojimui tirti (PEGA komitetas[8]) ir teikė jam pranešimus.

2.1.3. Bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis 2022 m.

2022 m. gegužės 16 d. Paryžiaus (Saklė) universitete įvyko antrasis ES ir JAV prekybos ir technologijų tarybos (toliau – Prekybos ir technologijų taryba)[9] posėdis, jį surengė Europos Sąjungos Tarybai pirmininkavusi Prancūzija. Tame posėdyje Prekybos ir technologijų taryba išreiškė bendrą norą naudoti eksporto kontrolės priemones saugumui ginti. Visų pirma ES ir JAV įsipareigojo stiprinti bendradarbiavimą ir remti keitimąsi informacija apie dvejopo naudojimo technologijas ir eksporto kontrolės priemones. Prekybos ir technologijų tarybos darbas buvo laikomas pagrindu rengiant bendrus Jungtinių Valstijų ir Europos Sąjungos reagavimo į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą metodus, be kita ko, sudarant palankesnes sąlygas bendradarbiauti eksporto kontrolės srityje. Šiuo bendradarbiavimu buvo grindžiami tolesni bendri metodai, įskaitant kontroliuojamų prekių sąrašo atnaujinimą atsižvelgiant į daugiašalių eksporto kontrolės režimų sprendimus, bendradarbiavimą su partneriais ir reguliarias konsultacijas dėl naujų veiksmų, kurie galėtų turėti įtakos ES arba JAV.

Po antrojo Prekybos ir technologijų tarybos ministrų posėdžio ES ir JAV pakvietė suinteresuotąsias šalis dalyvauti antrajame informavimo renginyje eksporto kontrolės klausimais. Šis renginys įvyko 2022 m. liepos 19 d. ir jame buvo pristatyta Prekybos ir technologijų tarybos 7-osios eksporto kontrolės darbo grupės pažanga, padaryta nuo 2021 m. spalio mėn. Jo metu pramonei, akademinei bendruomenei ir pilietinei visuomenei taip pat buvo suteikta galimybė pateikti savo atsiliepimus ir idėjas dėl būsimų iniciatyvų ir aptarti bendradarbiavimo eksporto kontrolės srityje prioritetus su ES ir JAV valdžios institucijomis.

2022 m. gruodžio 5 d. JAV surengė 3-ąjį ministrų posėdį, kuris įvyko netoli Vašingtono. Kalbant apie bendradarbiavimą eksporto kontrolės srityje, Prekybos ir technologijų taryba nagrinėjo, kaip supaprastinti transatlantinę prekybą, susijusią su dvejopo naudojimo prekių ir technologijų eksportu ir reeksportu, vykdant bandomuosius informacijos mainus. Prekybos ir technologijų taryba taip pat siekė palengvinti abiejų partnerių tarpusavio prekybą vykdant labiau koordinuotą daugiašalių kontroliuojamų prekių sąrašų peržiūrų priėmimą ir skelbimą, vykdant konsultacijas dėl naujų reguliavimo veiksmų ir koordinuojant informavimo eksporto kontrolės klausimais veiklą su kitais partneriais. Šalys įsipareigojo stiprinti bendradarbiavimą vykdymo užtikrinimo srityje, be kita ko, nuosekliai taikant su sankcijomis susijusius eksporto apribojimus Rusijai ir Baltarusijai. Galiausiai ES ir JAV paskelbė ketinančios bendradarbiauti

[6] https://policy.trade.ec.europa.eu/news/2022-export-control-forum-outcome-2022-12-13_lt.

[7] „Pegasus“ yra Izraelio kibernetinių ginklų bendrovės „NSO Group“ sukurta šnipinėjimo programa, kurią galima slaptai ir nuotoliniu būdu įdiegti mobiliuosiuose telefonuose, kuriuose naudojama „iOS“ ir „Android“ programinė įranga.

[8] https://www.europarl.europa.eu/committees/lt/archives/9/pega/home/welcome-words.

[9] 2021 m. birželio mėn. ES ir JAV įsteigė Prekybos ir technologijų tarybą – pirmą kartą ji susirinko 2021 m. rugsėjo 29 d. Pitsburge ir susitarė dėl plataus užmojo bendro pareiškimo, kuriame buvo paminėtas ir bendradarbiavimas eksporto kontrolės srityje. Vienos iš dešimties darbo grupių veikla skirta eksporto kontrolei, dalijimuisi informacija ir tokioms temoms kaip teisėkūros ir reguliavimo pokyčiai, rizikos vertinimas ir geroji licencijavimo patirtis, taip pat pramonės reikalavimų laikymosi ir vykdymo užtikrinimo metodai. Be to, šios darbo grupės tikslas – skatinti taikyti suderintus didesnės rizikos dvejopo naudojimo technologijų kontrolės metodus ir informuoti apie juos pramonės atstovus kartu teikiant informaciją apie dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolę.

didesnės rizikos besiformuojančių technologijų eksporto kontrolės srityje ir kartu užtikrinti tinkamą apsaugą nuo netinkamo tokių prekių naudojimo.

Be to, Komisija ir valstybės narės aktyviai prisidėjo prie pasaulinės sankcijų Rusijai koalicijos (toliau – GECC[10]), kurios narėmis yra 39 šalys, įgyvendinusios iš esmės panašias eksporto kontrolės priemones reaguodamos į 2022 m. vasario mėn. Rusijos pradėtą invaziją į Ukrainą. GECC siekia užkirsti kelią Rusijai ir Baltarusijai gauti prekių, technologijų ir programinės įrangos, būtinų jų agresijai Ukrainoje palaikyti, taip nepaliekant galimybių jų gynybos, orlaivių ir erdvėlaivių bei laivininkystės sektoriams gauti jiems reikalingų pagrindinių medžiagų.

Galiausiai ES ir Norvegija atitinkamai 2022 m. birželio 13 d. ir lapkričio 17 d. surengė ES ir Norvegijos dialogus ginklų ir dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės klausimais. Šalys aptarė naująjį ES dvejopo naudojimo prekių reglamentą, Norvegijos teisės aktų pokyčius ir pasikeitė nuomonėmis apie naujausius pokyčius eksporto kontrolės priemonių srityje, būsimus eksporto kontrolės režimų posėdžius ir informacija apie atsisakymus išduoti leidimus. ES ir Norvegija taip pat aptarė dvejopo naudojimo prekių ir pažangiųjų technologijų eksporto apribojimus.

2.2. Atnaujintas ES kontroliuojamų prekių sąrašas

Reglamento I priede pateiktame ES kontroliuojamų prekių sąraše iš esmės pateikiamas dvejopo naudojimo prekių, įskaitant programinę įrangą ir technologijas, kurios turi būti kontroliuojamos, nes jos gali būti naudojamos tiek civiliniams, tiek kariniams tikslams, sąrašas. Šis sąrašas reguliariai atnaujinamas siekiant atsižvelgti į daugiašalių eksporto kontrolės režimų, pavyzdžiui, Vasenaro susitarimo, Australijos grupės, Branduolinių tiekėjų grupės ir Raketų technologijų kontrolės režimo (MTCR), pokyčius.

2022 m. spalio 21 d. Komisija priėmė Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2023/66[11], kuriuo buvo atnaujintas ES kontroliuojamų prekių sąrašas, o ES dvejopo naudojimo prekių reglamentas buvo suderintas su tarptautinių režimų sprendimais, priimtais iki 2021 m. gruodžio mėn. Į atnaujintą sąrašą buvo įtrauktos naujos elektronikos, puslaidininkių ir kompiuterių, chemijos ir biologinių sektorių prekės, taip pat orlaivių ir erdvėlaivių bei varomosios jėgos kategorija. 2022 m. gegužės 3 d. Komisija taip pat priėmė Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2022/699[12], kuriuo Rusija buvo pašalinta iš Sąjungos bendrųjų eksporto leidimų, nustatytų Dvejopo naudojimo prekių reglamente, taikymo srities dėl Rusijos karinės invazijos į Ukrainą ir dėl to priimtų ES ribojamųjų priemonių, kuriomis siekiama apriboti dvejopo naudojimo prekių ir technologijų eksportą į Rusiją.

2.3. Įgyvendinimas nacionaliniu lygmeniu ir vykdymo užtikrinimo priemonės

2.3.1. Įgyvendinimo priemonės

Šis Dvejopo naudojimo prekių reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse. Tačiau juo nustatyta, kad valstybės narės gali imtis tam tikrų priemonių dėl konkrečių nuostatų įgyvendinimo ir reikalaujama, kad tokia informacija apie nacionalines priemones būtų skelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Taigi 2022 m. vasario 8 d.

[10] GECC narės yra Australija, Kanada, 27 ES valstybės narės, Islandija, Japonija, Jungtinė Karalystė, Jungtinės Amerikos Valstijos, Lichtenšteinas, Naujoji Zelandija, Norvegija, Pietų Korėja, Šveicarija ir Taivanas.
[11] http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/66/oj.
[12] http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/699/oj.

Komisija paskelbė informacinį pranešimą[13], kuriame apžvelgtos naujausios priemonės, kurių ėmėsi valstybės narės, įskaitant, *inter alia*, tarpininkavimo ir tranzito kontrolės išplėtimą, kontrolės išplėtimą įtraukiant į sąrašą neįtrauktas prekes dėl priežasčių, susijusių su visuomenės saugumu ir žmogaus teisių apsauga, nacionalinių bendrųjų eksporto leidimų įvedimą ir į sąrašą neįtrauktų prekių kontrolės, kai jos siunčiamos ES viduje, taikymą. Tokiais informaciniais pranešimais užtikrinamas taikomų taisyklių skaidrumas ir atspindimos ES pastangos remti nuoseklią ir veiksmingą eksportuotojų vykdomą kontrolę visoje ES.

2.3.2. Vykdymo užtikrinimo priemonės

Komisijai nebuvo pranešta apie jokius nacionalinių vykdymo užtikrinimo priemonių sąrašo, paskelbto kartu su 2019 m. metine eksporto kontrolės ataskaita, pakeitimus[14].

2.4. Eksportas iš Šiaurės Airijos

2021 m. sausio 1 d., Jungtinei Karalystei išstojus iš Sąjungos, dvejopo naudojimo prekių eksportą iš ES į Jungtinę Karalystę pradėta kontroliuoti pagal Reglamentą[15].

Speciali tvarka nustatyta Protokole dėl Šiaurės Airijos[16], kuriame numatyta, kad Reglamentas taikomas Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija[17], ir kad Jungtinė Karalystė eksporto iš Šiaurės Airijos į trečiąsias valstybes už ES ribų atveju pagal Reglamentą veikia kaip kompetentinga institucija. Komisija sukūrė specialią saugią elektroninę priemonę, kurią naudojant galima keistis informacija su Jungtinės Karalystės kompetentinga institucija, atsakinga už Reglamento taikymą vežant prekes į Šiaurės Airiją ir iš jos, ir kuri buvo naudojama visus 2022 m. Tokiu būdu Jungtinės Karalystės institucijoms suteikiama prieiga prie informacijos apie ES valstybių narių atsisakymus išduoti leidimus vykdyti iš esmės identiškus sandorius ir galimybė rengti dvišales konsultacijas su išduodančia valstybe nare, kaip numatyta Reglamente.

3. DVEJOPO NAUDOJIMO PREKIŲ KONTROLĖS KOORDINAVIMO GRUPĖS VEIKLA

DUCG sudaro Komisijos ir valstybių narių ekspertai, o jos tikslas – nagrinėti bet kokius su eksporto kontrolės priemonių taikymu susijusius klausimus[18]. 2022 m. DUCG surengė septynis posėdžius: sausio 20 d., kovo 15 d., gegužės 24 d., liepos 14 d., spalio 11 d. ir gruodžio 8 d., o 2022 m. gruodžio 6 d. – Eksporto kontrolės forumą su suinteresuotosiomis šalimis. 2022 m. liepos 14 d. įvyko specialioji sesija, skirta 2021 m. deleguotajam reglamentui, kuriuo atnaujinamas Reglamento I priedas, projektui peržiūrėti. 2022 m. su DUCG taip pat konsultuotasi dėl išimtinio I priedo atnaujinimo įtraukiant Australijos grupės kontroliuojamus objektus.

[13] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:52022XC0208(02)

[14] https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2019)562&lang=lt.

[15] Tuo metu Jungtinė Karalystė buvo įtraukta į ES bendrąjį eksporto leidimą EU001.

[16] OL L 29, 2020 1 31, p. 7 (Susitarimas dėl išstojimo).

[17] Protokolo dėl Šiaurės Airijos 5 straipsnio 4 dalis ir to protokolo 2 priedo 47 skirsnis.

[18] Ši ataskaita taip pat yra metinė ataskaita, kurią reikalaujama teikti pagal Reglamentą ir kurioje pateikiama informacija apie DUCG veiklą, tyrimus ir konsultacijas.

3.1. Konsultacijos įgyvendinimo klausimais. Keitimasis bendro pobūdžio informacija

Komisija ir valstybių narių atstovai DUCG rengė bendro pobūdžio informacijos mainus eksporto kontrolės klausimais. Visų pirma DUCG pasikeitė nuomonėmis dėl įgyvendinimo aspektų, pavyzdžiui, dėl nacionalinių priemonių ir nacionalinių kontrolės sąrašų atskyrimo pagal Reglamento 9 straipsnį, taip pat dėl leidimų dideliems projektams ir nematerialiųjų prekių eksporto / siuntimo kontrolės.

3.2. Gairės ir rekomendacijos

DUCG pradėjo kompetentingų institucijų apklausą dėl 2021 m. rugsėjo 23 d. paskelbtų Dvejopo naudojimo prekių mokslinių tyrimų gairių[19] įgyvendinimo, patvirtino Pramonės atitikties gairių įgyvendinimo stebėsenos planą, pasikeitė informacija apie nacionalines įgyvendinimo priemones, kad būtų galima atnaujinti oficialų informacinį pranešimą apie nacionalines priemones, ir pradėjo diskusijas dėl nematerialaus technologijų perdavimo gairių rengimo.

3.3. Techninio lygmens keitimasis informacija. Techninės ekspertų grupės

Valstybių narių kompetentingos institucijos DUCG teikė technines ekspertines žinias, kurios padėjo atnaujinti ES kontroliuojamų prekių sąrašą ir pradėti diskusiją dėl tam tikrų pirmiau minėtų konkrečių įgyvendinimo klausimų.

Koordinuojant Komisijai, DUCG taip pat ėmėsi iniciatyvos spręsti tam tikrus techninio įgyvendinimo klausimus ir sudarė specialias ekspertų grupes naujojo reglamento reikalavimams įgyvendinti. Konkretus techninių ekspertų grupių vaidmuo dabar pripažįstamas naujojo reglamento 24 straipsnio 3 dalyje.

2022 m. veikė šios ekspertų grupės:

a) Stebėjimo technologijų ekspertų grupė (STEG) suteikia galimybę valstybių narių ekspertams prisidėti prie ES kibernetinio stebėjimo prekių eksporto kontrolės plėtojimo. STEG įgaliojimai apima technines diskusijas dėl rizikos, susijusios su kibernetinio stebėjimo prekių eksportu, visų pirma dėl rizikos, kad tokios prekės bus naudojamos vykdant vidaus represijas ar šiurkščius žmogaus teisių ir (arba) tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus. Nuo 2021 m. STEG rengia kibernetinio stebėjimo prekių eksporto gaires pagal Reglamento (ES) 2021/821 5 straipsnį[20]. 2022 m. atliekant šį darbą daugiausia dėmesio buvo skirta kibernetinio stebėjimo prekių apibrėžties taikymo sričiai;

b) Techninė ekspertų grupė besiformuojančių technologijų klausimais (ETEG) toliau keitėsi informacija apie riziką, susijusią su besiformuojančių technologijų eksportu, ir apie vykdant jų kontrolę kylančias problemas. ETEG nariai nurodė, kad pagrindinis prioritetas – sukurti ir naudoti priemonę, padedančią įvertinti riziką. ETEG taip pat organizavo diskusijas kvantinių technologijų klausimais, įskaitant privačiojo sektoriaus atstovų pranešimus;

[19] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/ALL/?uri=uriserv:OJ.L_.2021.338.01.0001.01.LIT.
[20] Parengtas gaires Komisija paskelbė 2024 m. spalio 16 d.

c) pagal Reglamento 25 straipsnį buvo pradėta taikyti Vykdymo užtikrinimo koordinavimo mechanizmą (VUKM), kuriuo siekiama remti valstybių narių kompetentingų institucijų ir vykdymo užtikrinimo agentūrų keitimąsi informacija ir tiesioginį bendradarbiavimą;

d) techninė ekspertų grupė duomenų rinkimo ir skaidrumo klausimams buvo ypač aktyvi ir 2022 m. posėdžiavo septynis kartus, siekdama parengti skaidrumo gaires. Ekspertai aptarė keletą dokumentų projektų ir išsamiai diskutavo dėl naujos licencijavimo duomenų rinkimo ir teikimo metodikos, rengdamiesi viešoms konsultacijoms[21] su suinteresuotosiomis šalimis, kurios įvyko 2023 m. pradžioje, ir

e) siekiant remti reguliarų mokymą ir dalijimąsi ekspertinėmis žiniomis ES dvejopo naudojimo prekių bendruomenėje, be kita ko, rengiant bendras valstybių narių pareigūnams skirtas mokymo programas, buvo įsteigta techninė ekspertų grupė pajėgumų stiprinimo klausimams. Techninė ekspertų grupė pajėgumų stiprinimo klausimams surinko informaciją iš valstybių narių apie mokymo poreikius ir padarė pažangą rengdama galimybių ataskaitą.

3.4. Techninė parama rengiant ES kontroliuojamų prekių sąrašo atnaujinimus ir nacionalines įgyvendinimo priemones

Pagal Reglamento 17 straipsnį DUCG surengė techninės informacijos sesijas, siekdama padėti parengti pasiūlymą dėl Komisijos deleguotojo reglamento, kuriuo atnaujinamas ES kontroliuojamų prekių sąrašas. 2022 m. liepos 14 d. Europos Parlamento nacionaliniai ekspertai ir stebėtojai dalyvavo specialiojoje DUCG sesijoje, kurioje Vokietijos federalinė ekonomikos reikalų ir eksporto kontrolės tarnyba (BAFA) pristatė pagrindinius ES kontroliuojamų prekių sąrašo pakeitimus. 2022 m. spalio mėn. Komisija priėmė deleguotąjį aktą.

DUCG pasikeitė informacija apie nacionalines įgyvendinimo priemones ir parengė atnaujintą informacinį pranešimą apie nacionalines priemones; jis buvo paskelbtas 2022 m. vasario 8 d.

3.5. Keitimasis duomenimis apie licencijas ir įgyvendinimą

Siekdama apžvelgti eksporto kontrolės priemonių įgyvendinimą visoje ES ir sudaryti sąlygas 2019 m. ES eksporto kontrolės metinėje ataskaitoje[22] paskelbti suvestinius duomenis, DUCG surinko 2020 m. duomenis apie licencijas, remdamasi sutartu Keitimosi duomenimis klausimynu. DUCG taip pat inicijavo 2021 m. duomenų apie licencijas rinkimą.

[21] https://policy.trade.ec.europa.eu/consultations/guidelines-data-collection-and-preparation-eu-annual-report-dual-use-export-controls-under_en#respond-to-the-consultation.

[22] Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Reglamento (ES) 2021/821, nustatančio Sąjungos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos ir tranzito kontrolės režimą, įgyvendinimo (COM(2022) 434 *final*).

3.6. IT priemonės, skirtos valstybėms narėms keistis informacija ir vykdyti elektroninių licencijų išdavimą

Komisija, padedama DUCG, toliau kūrė dvejopo naudojimo prekių e. sistemą („DUeS“), kuri yra pagrindinis ES eksporto kontrolės tinklo IT elementas. Ši platforma itin svarbi veiksmingai taikant Reglamentą.

Buvo sukurtos naujos funkcijos, kurias naudojant galima keistis informacija apie atsisakymus išduoti leidimą vykdyti persiuntimą ES viduje ir padėti reguliariai peržiūrėti ir atnaujinti tokius atsisakymus. Visų pirma DUCG užbaigė 2013 m. atsisakymų išduoti licencijas peržiūrą ir padarė pažangą peržiūrėdama 2014 m. duomenis.

Taip pat buvo patobulintos kitos DUeS funkcijos:

a) 2022 m. sausio mėn. buvo įdiegta nauja atsisakymų išduoti leidimą peržiūros funkcija;

b) remiantis Rusijai ir Baltarusijai taikomų sankcijų reglamentais 2022 m. kovo mėn. buvo sukurtas naujas modulis, skirtas dalytis informacija, susijusia su pranešimais / leidimais ir atsisakymais juos išduoti. Vėliau buvo įdiegti atnaujinimai, skirti įgyvendinti pakeitimams, kuriuos reikėjo atlikti atnaujinus sankcijų paketus, ir

c) įdiegus naują funkciją atsirado galimybė keistis informacija apie Rusijai taikomų sankcijų įgyvendinimą su valstybėmis narėmis.

2022 m. taip pat buvo antrieji dvejopo naudojimo prekių elektroninių licencijų išdavimo sistemos, kurią naudodamos kompetentingos institucijos ir eksportuotojai gali internetu administruoti kontrolės priemones ir taip sumažinti su ta kontrole susijusią administracinę naštą, veikimo metai. Taip siekiama pakeisti neinternetines sistemas arba pasenusias nacionalines elektronines sistemas, kad būtų galima lanksčiau keistis informacija, įskaitant su licencijų išdavimu susijusių duomenų teikimą Komisijai pagal Reglamento 26 straipsnį. 2021 m. elektroninių licencijų išdavimo sistema pradėjo veikti Latvijoje ir Rumunijoje. 2022 m. ji buvo toliau tobulinama ir pritaikyta įtraukiant Italijos licencijas išduodančią instituciją (nuo 2022 m. liepos mėn.), o Slovėnijos ir Valonijos valdžios institucijos rengėsi pradėti naudoti šią sistemą 2023 m. Vengrija ir Belgija (Briuselio regionas) taip pat pareiškė norą prisijungti prie šio projekto.

Už ES ribų ir vykdydama dialogus su šalimis partnerėmis Komisija nagrinėja galimybes suteikti elektroninių licencijų išdavimo priemonę partnerėms. Pageidavimą naudotis šia priemone pareiškė Moldova, Bosnija ir Hercegovina ir Serbija.

Siekiant, kad kontrolė būtų efektyvesnė, elektroninių licencijų išdavimo projektas taip pat vystomas naujomis kryptimis – pavyzdžiui, muitinių vieno langelio aplinkoje sujungiant elektroninių licencijų išdavimo sistemą su nacionalinėmis muitinių sistemomis. Dėl to daug lengviau keistis informacija tarpvalstybiniu mastu ir su muitinėmis, sumažėja ekonominės veiklos vykdytojų reglamentavimo našta ir galima automatiškai valdyti išduodamas licencijas. Tai daroma naudojant sertifikatų mainų sistemą – CERTEX platformą, kurią valdo Mokesčių ir muitų sąjungos GD. Nuo 2022 m. gruodžio mėn. veikia sąsaja tarp elektroninių licencijų išdavimo sistemos ir nacionalinių muitinių.

Siekdama naudojant elektroninių licencijų išdavimo sistemas sujungti nacionalines licencijų išdavimo sistemas su muitinių sistemomis, valstybių narių, kurios jau naudoja elektroninių licencijų išdavimo sistemas, prašymu Komisija 2022 m. balandžio mėn. inicijavo naują elektroninių licencijų išdavimo sąsajų (angl. „eLicensing bridge“) sukūrimo projektą. Šiame bandomajame projekte dalyvauja Suomija. Belgija (Flandrijos regionas) pareiškė norą prisijungti prie šio projekto.

3.7. Skaidrumas ir informavimas

DUCG prisidėjo rengiant 2022 m. metinę eksporto kontrolės ataskaitą, kuri buvo paskelbta kartu su antrąja metine tiesioginių užsienio investicijų tikrinimo ataskaita[23] ir kurioje suinteresuotosioms šalims pranešama apie dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės įgyvendinimą Europos Sąjungoje, be kita ko, apie Dvejopo naudojimo prekių koordinavimo grupės veiklą.

3.8. Tarptautinio bendradarbiavimo rėmimas

ES ir JAV prekybos ir technologijų tarybos Eksporto kontrolės darbo grupėje DUCG padėjo vykdyti atitinkamas diskusijas dėl reeksporto supaprastinimo, visų pirma i) nagrinėjant nacionalinę ES bendrojo eksporto leidimo EU001 taikymo praktiką ir ii) rengiant specialias ekspertų diskusijas dėl JAV licencijų išimčių, pagal kurias leidžiama iš ES reeksportuoti JAV kilmės dvejopo naudojimo prekes.

3.9. Dvejopo naudojimo moksliniai tyrimai ir nematerialiojo eksporto kontrolė

DUCG surengė specialias diskusijas dėl sąsajų tarp eksporto kontrolės ir mokslinių tyrimų, susijusių su dvejopo naudojimo technologijomis. Šios diskusijos vyko įgyvendinant Komisijos tarptautinio bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje strategiją („Europos horizontas“) ir jų metu buvo pasikliaujama Komisijos Mokslinių tyrimų ir inovacijų GD ekspertų ir išorės ekspertų parama.

3.10. 2023 ir 2024 m. įvykusių su dvejopo naudojimo prekėmis susijusių pokyčių apžvalga

1. Reglamento I priedo atnaujinimai

- 2023 m. sausio 11 d. Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbė Deleguotąjį reglamentą (ES) 2023/66, kuriuo iš dalies keičiamas Dvejopo naudojimo prekių reglamento I priedas. Šiuo kasmetiniu atnaujinimu sąrašas buvo suderintas su sprendimais, kurie buvo priimti taikant daugiašalius eksporto kontrolės režimus, ir šis atnaujinimas nėra susijęs su Rusijai ar Baltarusijai taikomais ES eksporto apribojimais.
- 2023 m. vasario 23 d. Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbė Deleguotąjį reglamentą (ES) 2023/996, kuriuo išimties tvarka atnaujino Reglamento I priedą ir į jį įtraukė objektus, kuriuos kontroliuoja Australijos grupė.
- 2023 m. rugsėjo 15 d. Komisija kaip reguliarų metinį Reglamento I priedo atnaujinimą paskelbė Deleguotąjį reglamentą (ES) 2023/2616. Šis reglamentas taikomas nuo 2023 m. rugsėjo 16 d.

[23] https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2022)433&lang=lt.

- 2024 m. rugsėjo 5 d. Komisija priėmė metinį I priedo atnaujinimą, kuris turėjo įsigalioti po dviejų mėnesių.

2. Valstybių narių nacionaliniai kontroliuojamų prekių sąrašai

- 2023 m. spalio 20 d. Komisija paskelbė pirmąjį ES nacionalinių kontroliuojamų prekių sąrašų rinkinį, į kurį įtraukė Ispanijos ir Nyderlandų patvirtintas tam tikrų besiformuojančių technologijų nacionalines kontrolės priemones. 2024 m. rugsėjo 27 d. šis rinkinys buvo peržiūrėtas siekiant įtraukti Prancūzijos priimtas nacionalines kontrolės priemones. Šis rinkinys atspindi nacionaliniu lygmeniu tam tikroms besiformuojančioms technologijoms taikomas prekių kontrolės priemones, kurios nebuvo patvirtintos daugiašaliuose režimuose. Tai pirmas pagal Reglamentą parengtas nacionalinių kontrolinių sąrašų rinkinys. Jis suteikia valstybėms narėms galimybę nustatyti leidimų išdavimo reikalavimus remiantis rinkinyje skelbiamais kitų valstybių narių nacionaliniais kontroliuojamų prekių sąrašais, nebūtinai nustatant savo nacionalines kontrolės priemones.

3. Eksporto kontrolė pagal ekonominio saugumo strategiją

- 2023 m. birželio 20 d. priėmus ekonominio saugumo strategiją[24], 2024 m. sausio 24 d. Komisija paskelbė Baltąją knygą dėl eksporto kontrolės[25], kurioje išdėstyta, kaip padidinti ES eksporto kontrolės veiksmingumą didėjančios geopolitinės įtampos sąlygomis, siekiant geriau užtikrinti tarptautinį saugumą ir apsaugoti ES saugumo interesus. Baltojoje knygoje siūlomi trumpalaikiai ir vidutinės trukmės veiksmai siekiant pagerinti dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės koordinavimą ES. Tai, be kita ko, vienodos ES prekių kontrolės priemonės, kurios dėl eksporto kontrolės režimų blokavimo ar vėlavimo nebuvo priimtos daugiašaliu lygmeniu; aukšto lygio eksporto kontrolės politinio koordinavimo forumas; mechanizmas, skirtas geriau koordinuoti naujiems nacionaliniams kontroliuojamų prekių sąrašams, ir ES dvejopo naudojimo prekių reglamento vertinimas 2025 m. Dėl baltosios knygos nuo 2024 m. vasario 2 d. iki balandžio 30 d. vyko viešos konsultacijos, kurių metu buvo gauti 23 atsakymai, ir jomis buvo remiamasi Komisijos vidaus pasitarimuose.

4. Rusijai taikomi ES eksporto apribojimai

- 2023 ir 2024 m. Komisija toliau aktyviai griežtino dvejopo naudojimo prekių eksporto apribojimus Rusijai taikomų sankcijų forma, be kita ko, 2024 m. birželio mėn. priėmusi 14-ąjį sankcijų rinkinį[26]. Komisija taip pat paskelbė gaires, kuriomis remiamas įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas bei kovojama su sankcijų apėjimu. Visų pirma Komisija, bendradarbiaudama su partnerėmis (Japonija, Jungtine Karalyste ir Jungtinėmis Amerikos Valstijomis), parengė vadinamųjų įprastų didelio prioriteto prekių sąrašą (paskutinį kartą jis buvo atnaujintas 2024 m. vasario mėn.)[27], į kurį įtrauktos dvejopo naudojimo prekės ir pažangiosios technologijos, naudojamos Ukrainos mūšio lauke randamose Rusijos ginklų sistemose, arba tų Rusijos karinių sistemų kūrimui, gamybai ar naudojimui itin svarbios dvejopo naudojimo prekės ir technologijos.

[24] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A52023JC0020&qid=1687525961309.
[25] https://circabc.europa.eu/ui/group/aac710a0-4eb3-493e-a12a-e988b442a72a/library/a44df99c-18d2-49df-950d-4d48f08ea76f/details?download=true.
[26] https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/overview-sanctions-and-related-resources_en?prefLang=lt.

[27] https://policy.trade.ec.europa.eu/news/eu-and-partners-expand-list-common-high-priority-items-further-weaken-russias-war-effort-2024-02-23_en?prefLang=lt.

5. Tarptautinė informavimo veikla

- 2023 m. Komisija aptarė su eksporto kontrole susijusius klausimus su tokiomis partnerėmis kaip JAV. Visų pirma, 2023 m. gegužės 10 d. ketvirtojo JAV ir ES prekybos ir technologijų tarybos posėdžio metu buvo aptartos tokios sritys kaip prekybos lengvinimas ir sukurtas tvirtas pagrindas bendradarbiavimui su Rusija susijusių sankcijų srityje. Paskutinis suinteresuotųjų šalių posėdis Prekybos ir technologijų taryboje įvyko 2023 m. liepos 19 d., o jo metu daugiausia dėmesio buvo skirta dvejopo naudojimo prekių reeksportui. Galiausiai 2023 m. spalio 26 d. Komisija surengė virtualų pirmąjį dialogą eksporto kontrolės klausimais su Kinija, o antrasis toks dialogas įvyko 2024 m. spalio 24 d.

4. ES EKSPORTO KONTROLĖ. PAGRINDINIAI DUOMENYS

Šiame skirsnyje pateikiami 2022 ataskaitinių metų ES suvestiniai eksporto kontrolės duomenys. Dėl apimties konsoliduoti valstybių narių pateikti pagrindiniai duomenys pateikiami prie šios ataskaitos pridedamame Komisijos tarnybų darbiniame dokumente. Duomenys buvo pateikti vadovaujantis naujomis ataskaitų teikimo gairėmis[28], kurios taikomos pirmą kartą.

Priėmusi Reglamentą (ES) 2021/821 ES pademonstravo savo įsipareigojimą stiprinti viešą ataskaitų teikimą ir skaidrumą. Reglamento 26 straipsnyje nustatyta, kad skelbiant ES metinę kontrolės priemonių įgyvendinimo ataskaitą turi būti pateikiama atitinkama informacija apie leidimus, atsisakymus išduoti leidimus ir draudimus, taip pat informacija apie kontrolės administravimą ir vykdymo užtikrinimą.

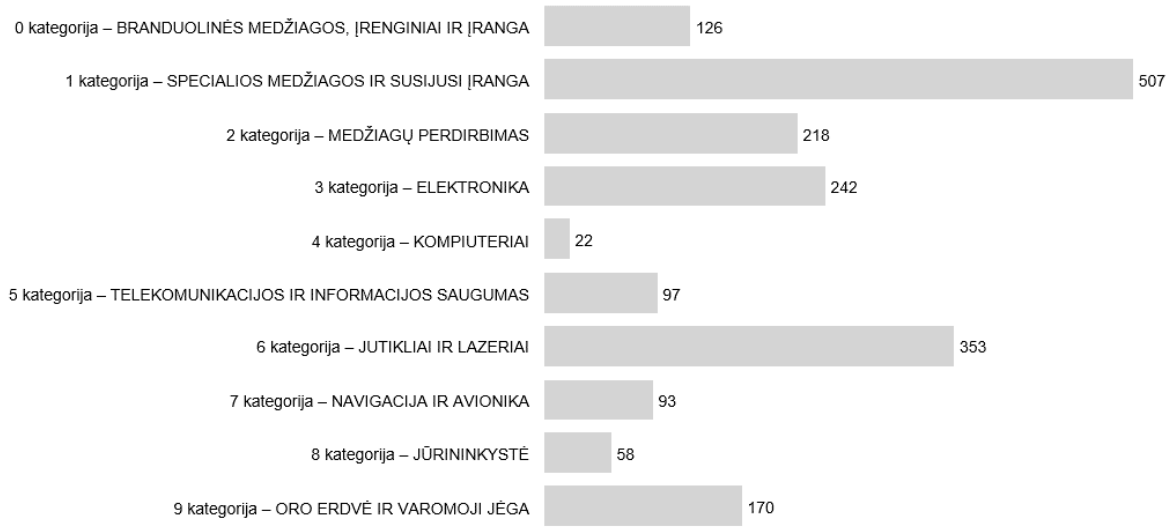
Nuo 2013 m. DUCG savanoriškai vystė licencijavimo duomenų rinkimo mechanizmą ir padėjo rengti metinę ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, kurioje pateikiami apibendrinti ES licencijavimo duomenys ir kita su eksporto kontrole susijusi informacija. Duomenys buvo renkami kasmet, o jų rinkimo forma palaipsniui plečiama, siekiant surinkti duomenis, susijusius su įvairių rūšių leidimais ir kontrolės administravimu, įgyvendinimu ir vykdymo užtikrinimu.

Pagal neseniai priimtas skaidrumo gaires duomenų rinkimo metodika sukurta taip, kad laikui bėgant ji išliktų tvari, kad valstybės narės galėtų veiksmingai ir ekonomiškai efektyviai teikti Komisijai atitinkamą statistiškai patikimą informaciją, deramai atsižvelgdamos į asmeninės informacijos, neskelbtinos komercinės informacijos arba saugomos gynybos, užsienio politikos ar nacionalinio saugumo informacijos apsaugą.

4.1. Prekių rūšys

Reglamentas visų pirma taikomas daugiau kaip 1 800 dvejopo naudojimo prekių, išvardytų ES kontroliuojamų prekių sąraše ir priskiriamų 10 kategorijų (1 diagrama), eksportui. Tai yra pagrindinė priežastis, dėl kurios ES ekspertai ES metinėje ataskaitoje I priedo įrašus grupuoja pagal prekių rūšis[29].

[28] 2024 m. sausio 10 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2024/214 dėl gairių, kuriomis nustatoma duomenų, reikalingų metinei dvejopo naudojimo prekių eksporto, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos, tranzito ir persiuntimo kontrolės ataskaitai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/821 parengti, rinkimo ir tvarkymo metodika, (toliau – gairės).
[29] Plg. Reglamento 26 straipsnio 2 dalies 1 punktą.

1 diagrama. Reglamento I priedo 10 kategorijų išvardytų dvejopo naudojimo prekių skaičius

Siekiant užtikrinti reikiamą viešo ataskaitų teikimo skaidrumo lygį ir kartu užtikrinti veiksmingą ir tvarų duomenų rinkimą laikui bėgant, buvo nuspręsta, kad nustatant prekių rūšis bazinis lygis būtų grindžiamas dvejopo naudojimo prekių klasifikavimu 5 skaitmenų lygmeniu[30], kartu užtikrinant, kad nustatant prekių rūšis būtų padedama teikti saugumo, politikos ir prekybos požiūriu prasmingą informaciją. Gairių A priede pateikiamas 52 prekių rūšių, naudotų renkant licencijavimo duomenis ir rengiant šią metinę ataskaitą, sąrašas. Leidimai suskirstomi pagal prekių rūšis ir atitinkamas paskirties vietas, laikantis Reglamento reikalavimų, kartu atsižvelgiant į įvairių rūšių leidimų pobūdį, paskirtį ir ypatybes, taip pat į skirtingą leidimų išdavimo ir duomenų rinkimo praktiką valstybėse narėse. Be to, reikėjo pritaikyti atitinkamų valstybių narių duomenų rinkimą ir teikimą Komisijai atsižvelgiant į įvairių rūšių nacionalinių leidimų ir praktikos ypatumus. Dėl tos priežasties šioje ataskaitoje pateikti skaičiai rodo valstybių narių, pateikusių kiekvienos rūšies leidimų duomenis, skaičių. Šioje metodikoje taip pat pripažįstama, kad leidimai gali būti susiję su keliomis prekėmis, priskiriamomis kelioms prekių rūšims.

Kalbant apie kibernetinio stebėjimo prekes, 2 straipsnio 20 punkte pateikta apibrėžtis apima tiek I priede išvardytas prekes, tiek į sąrašą neįtrauktas prekes. Gairių B priede nurodytos penkios Reglamento I priedo prekės, kurios atitinka 2 straipsnio 20 punkte pateiktą apibrėžtį. Sprendimą, ar konkreti į sąrašą neįtraukta prekė atitinka teisinės apibrėžties reikalavimus, kiekvienu konkrečiu atveju STEG priima valstybės narės ir Komisija. Prašymai ir leidimai dėl į sąrašą neįtrauktų kibernetinio stebėjimo prekių taip pat turi būti įtraukiami į metinę ataskaitą pagal Reglamento 26 straipsnio 2 dalį, remiantis valstybių narių pateiktais duomenimis. Prašymai ir leidimai dėl kitų į sąrašą įtrauktų prekių gali būti nurodomi ataskaitoje remiantis atitinkamos kompetentingos institucijos sprendimu.

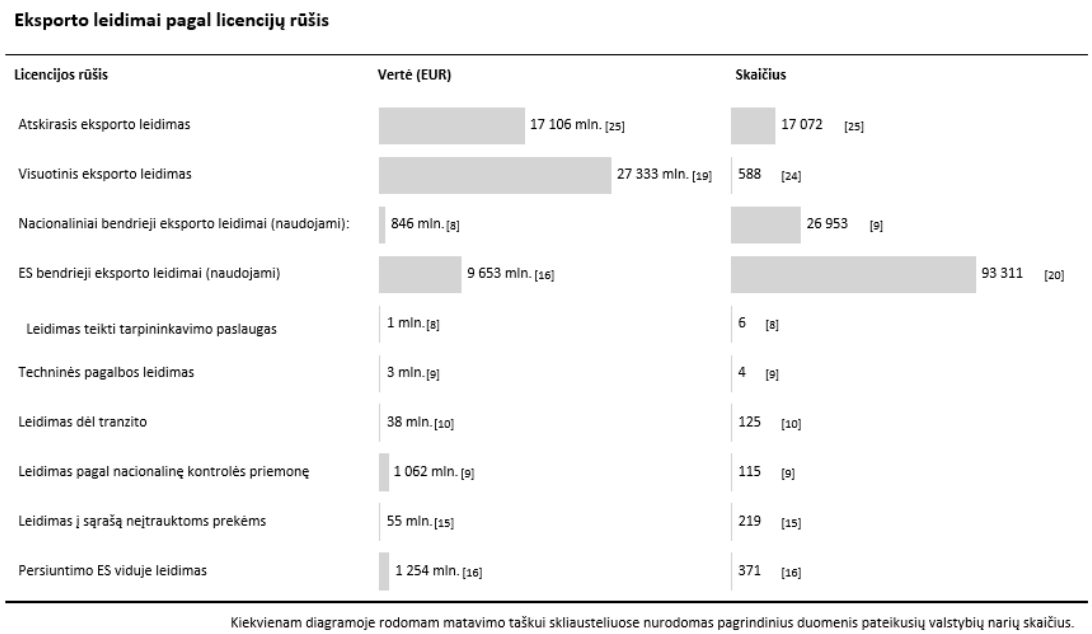
[30] Pvz., ECCN 0A001. Branduoliniai reaktoriai.

4.2. Leidimų apžvalga pagal licencijų rūšis[31]

2022 m. bendra leidžiamos prekybos dvejopo naudojimo prekėmis vertė[32] siekė 57,3 mlrd. EUR, t. y. 2 proc. ES išorės prekių eksporto (2 diagrama). Vertinant skaičiais, tai atitinka 138 764 leidimus ir pranešimus[33]. Kalbant apie leidimų rūšis, dauguma sandorių priskiriami ES bendrųjų eksporto leidimų (93 311), nacionalinių bendrųjų eksporto leidimų (26 953) ir atskirųjų licencijų (17 072) sritims. Kalbant apie vertę, svarbiausios licencijų rūšys buvo visuotiniai eksporto leidimai (27,3 mlrd. EUR), atskirieji eksporto leidimai (17,1 mlrd. EUR) ir ES bendrieji eksporto leidimai (9,6 mlrd. EUR).

4.3. Atsisakymai išduoti leidimus ir draudimai

2022 m. pranešta apie 813 atsisakymų išduoti leidimus, kurių vertė siekė 0,98 mlrd. EUR. Iš šių duomenų matyti, kad atsisakyta leisti eksportuoti tik nedidelę ES eksportuojamų prekių dalį (0,04 proc. viso 27 šalių Europos Sąjungos prekių išorės eksporto tais metais vertės).

2 diagrama. Eksporto leidimai pagal licencijos rūšis

4.4. Atskirieji leidimai

Atskirieji leidimai – licencijos, suteiktos vienam konkrečiam eksportuotojui dėl vieno galutinio naudotojo arba gavėjo trečiojoje valstybėje ir dėl vienos ar daugiau dvejopo naudojimo prekių. Šioje ataskaitoje atskirieji eksporto leidimai, leidimai teikti tarpininkavimo paslaugas, leidimai teikti techninę pagalbą, tranzito leidimai, persiuntimo ES viduje leidimai, leidimai pagal

[31] Atkreipkite dėmesį, kad pagal Reglamento 26 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą šios ataskaitos 4.2–4.7 skirsniuose nėra duomenų, susijusių su kibernetinio stebėjimo prekėmis. Informacija apie šias prekes pateikiama 4.8 skirsnyje.

[32] Atkreipkite dėmesį į tai, kad vertinami savanoriškai pateikti duomenys apie nacionalinių bendrųjų eksporto leidimų ir ES bendrųjų eksporto leidimų naudojimą.

[33] Atkreipkite dėmesį į tai, kad vertinami savanoriškai pateikti duomenys apie nacionalinių bendrųjų eksporto leidimų ir ES bendrųjų eksporto leidimų naudojimą.

nacionalinę kontrolės priemonę ir leidimai, skirti į sąrašą neįtrauktoms prekėms, laikomi atskiraisiais leidimais, kaip nurodyta gairėse.

Iš 2022 m. atskirųjų leidimų apžvalgos pagal dešimt Reglamento I priede išvardytų prekių kategorijų ir į sąrašą neįtrauktas prekes, kurioms taikomos kontrolės priemonės (3 diagrama), matyti, kad daugiausia leidimų pagal rinkos vertę buvo suteikta 0 kategorijos „Branduolinės medžiagos, įrenginiai ir įranga“ prekėms (8,1 mlrd. EUR, t. y. 41 proc. visų leidimų), 2 kategorijos „Medžiagų perdirbimas“ prekėms (2,5 mlrd. EUR, t. y. 13 proc. visų leidimų) ir 5 kategorijos „Telekomunikacijos ir informacijos saugumas“ prekėms (2,3 mlrd. EUR, t. y. 12 proc. visų leidimų). Didžiausias skaičius atskirųjų leidimų buvo suteiktas 2 kategorijos „Medžiagų perdirbimas“ prekėms (5 592 leidimai, t. y. 29 proc. visų leidimų), 1 kategorijos „Specialiosios medžiagos ir susijusi įranga“ prekėms (4 501 leidimas, t. y. 23 proc. visų leidimų) ir 5 kategorijos „Telekomunikacijos ir informacijos saugumas“ prekėms (3 205 leidimai, t. y. 17 proc. visų leidimų).

Atskirieji eksporto leidimai pagal Reglamento (ES) 2021/821 I priede nurodytas prekių kategorijas

Prekių kategorija		Vertė (EUR)	Skaičius
0	BRANDUOLINĖS MEDŽIAGOS, ĮRENGINIAI IR ĮRANGA	8 057 mln.	1 303
1	SPECIALIOSIOS MEDŽIAGOS IR SUSIJUSI ĮRANGA	1 315 mln.	4 501
2	MEDŽIAGŲ PERDIRBIMAS	2 465 mln.	5 592
3	ELEKTRONIKA	1 683 mln.	1 666
4	KOMPIUTERIAI	14 mln.	44
5	TELEKOMUNIKACIJOS IR INFORMACIJOS SAUGUMAS	2 320 mln.	3 205
6	JUTIKLIAI IR LAZERIAI	1 147 mln.	1 863
7	NAVIGACIJA IR AVIONIKA	57 mln.	345
8	JŪRININKYSTĖ	35 mln.	77
9	ORO ERDVĖ IR VAROMOJI JĖGA	1 510 mln.	469
X	Į SĄRAŠUS NEĮTRAUKTOS PREKĖS	1 114 mln.	276

27 valstybių narių pateikti duomenys

3 diagrama. Atskirieji eksporto leidimai pagal Reglamento (ES) 2021/821 I priede nurodytas prekių kategorijas

Išskaidžius atskirųjų leidimų vertę pagal prekių rūšis (4.1 ir 4.2 diagramos) nustatyta, kad 5 pagrindinės prekių grupės yra 0EC1 „Branduolinės medžiagos, priemonės, įrenginiai ir įranga“ (6,4 mlrd. EUR, 33 proc. visos vertės), 2EC1 „Staklės ir sistemos bei pramoninės įrangos komponentai“ (1,8 mlrd. EUR, 9 proc. visos vertės), 5EC2 „Informacijos saugumo ir kriptoanalizės prekės ir įranga“ (1,3 mlrd. EUR, 7 proc. visos vertės), 9EC1 „Kosminių aparatų varikliai ir dujų turbinos (išskyrus bepiločius orlaivius)“ (1,1 mlrd. EUR, 6 proc. visos vertės) ir XEC1 „Kita / neįtraukta į sąrašą“ (1,1 mlrd. EUR, 6 proc. visos vertės).

Atskirieji eksporto leidimai pagal KOMISIJOS REKOMENDACIJOS (ES) 2024/214 A priede nurodytas prekių rūšis

Prekės rūšis		Vertė (EUR)	Skaičius
0EC1	Branduolinės medžiagos, priemonės, įrenginiai ir įranga	6 427 mln.	883
0EC2	Branduolinių medžiagų įrenginių ir įrangos programinė įranga	539 mln.	131
0EC3	Branduolinių medžiagų įrenginių ir įrangos technologijos	1 091 mln.	289
1EC1	Orlaivių / kosminių aparatų medžiagos, komponentai ir konstrukcijos	30 mln.	177
1EC2	Sprogmenys, raketinis kuras ir susijusi įranga	455 mln.	509
1EC3	Pluoštinės, gijinės medžiagos ir gamybos įranga	254 mln.	176
1EC4	Specialieji metalai ir jų lydiniai bei įranga	203 mln.	597
1EC5	Su branduoline energija susijusios prekės ir įranga	5 mln.	73
1EC6	Toksiškos cheminės medžiagos, pirmtakai, patogenai, toksinai ir genetiškai modifikuoti organizmai, susijusi apsaugos ir aptikimo įranga ir komponentai	303 mln.	2 832
1EC7	Specialiųjų medžiagų ir susijusios įrangos programinė įranga	5 mln.	92
1EC8	Specialiųjų medžiagų ir susijusios įrangos technologijos	60 mln.	45
2EC1	Staklės ir sistemos bei pramoninės įrangos komponentai	1 784 mln.	2 266
2EC2	Cheminių ir biologinių medžiagų gamybos įranga	603 mln.	2 755
2EC3	Medžiagų perdirbimo programinė įranga	77 mln.	542
2EC4	Medžiagų perdirbimo technologijos	2 mln.	29
3EC1	Elektroniniai prietaisai ir komponentai	256 mln.	588
3EC2	Elektroniniai mazgai, moduliai ir įranga	12 mln.	155
3EC3	Elektroniniai prietaisai, tinkami naudoti branduolinės energijos srityje	512 mln.	569
3EC4	Puslaidininkinių įtaisų ar medžiagų gamybos ir bandymo įranga	710 mln.	173
3EC5	Puslaidininkių medžiagos	6 mln.	38
3EC6	Elektronikos programinė įranga	4 mln.	28
3EC7	Elektronikos technologijos	183 mln.	115
4EC1	Kompiuteriai	14 mln.	44
5EC1	Telekomunikacijų prekės ir įranga	797 mln.	249

27 valstybių narių pateikti duomenys

4.1 diagrama. Atskirieji eksporto leidimai pagal prekių rūšis (1 dalis)

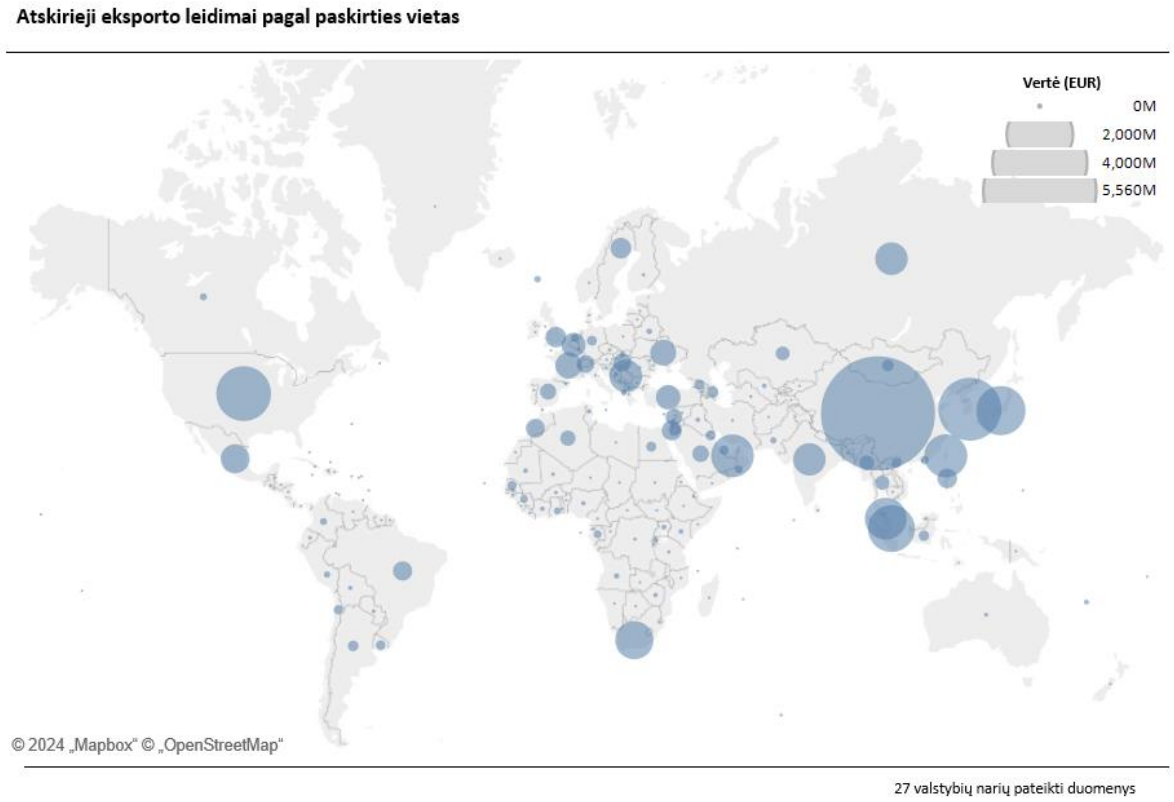
Atskirieji eksporto leidimai pagal KOMISIJOS REKOMENDACIJOS (ES) 2024/214 A priede nurodytas prekių rūšis

Prekės rūšis		Vertė (EUR)	Skaičius
5EC2	Informacijos saugumo ir kriptoanalizės prekės ir įranga	1 344 mln.	1 996
5EC3	Telekomunikacijų ir informacijos saugumo programinė įranga	142 mln.	916
5EC4	Telekomunikacijų ir informacijos saugumo technologijos	37 mln.	44
6EC1	Optinė ir akustinė įranga, susiję komponentai ir medžiagos; kiti jutikliai	234 mln.	1 078
6EC2	Lazeriai, susijusi įranga ir medžiagos	706 mln.	642
6EC3	Radarų sistemos, susijusi įranga ir komponentai	127 mln.	101
6EC4	Jutiklių ir lazerių programinė įranga	8 mln.	21
6EC5	Jutiklių ir lazerių technologijos	72 mln.	21
7EC1	Inercinės navigacijos įranga	47 mln.	295
7EC2	Kita su navigacija ir avionika susijusi įranga	9 mln.	26
7EC4	Navigacijos ir avionikos gamybos įranga	1 mln.	4
7EC5	Navigacijos ir avionikos programinė įranga	0 mln.	5
7EC6	Navigacijos ir avionikos technologijos	1 mln.	15
8EC1	Povandeniniai aparatai ir antvandeniniai laivai, taip pat susijusios jūrininkystės sistemos, įranga ir komponentai	32 mln.	56
8EC2	Laivų medžiagos ir įranga	3 mln.	21
9EC1	Kosminių aparatų varikliai ir dujų turbinos (išskyrus bepiločius orlaivius)	1 122 mln.	107
9EC2	Bepiločiai orlaiviai ir jų varikliai	130 mln.	204
9EC3	Raketos ir erdvėlaiviai	86 mln.	64
9EC4	Raketiniai varikliai	0 mln.	6
9EC5	Aerodinaminių vamzdžių įranga, bandymų įrenginiai ir kameros	0 mln.	3
9EC6	Oro erdvės ir varomosios jėgos programinė įranga	90 mln.	41
9EC7	Oro erdvės ir varomosios jėgos technologijos	81 mln.	44
XEC1	Kita / neįtraukta į sąrašą	1 114 mln.	276

27 valstybių narių pateikti duomenys

4.2 diagrama. Atskirieji eksporto leidimai pagal prekių rūšis (2 dalis)

Kalbant apie paskirties vietas, kurioms buvo suteikti atskirieji leidimai (5 ir 6 diagramos), didžiausia paskirties vieta pagal prekių vertę buvo Kinija (5,6 mlrd. EUR, 28 proc. visos vertės), po jos – Pietų Korėja (1,7 mlrd. EUR, 9 proc. visos vertės), Jungtinės Amerikos Valstijos (1,3 mlrd. EUR, 7 proc. visos vertės), Japonija (1,04 mlrd. EUR, 5 proc. visos vertės) ir Singapūras (994 mln. EUR, 5 proc. visos vertės). Apskritai eksportui į 25 pagrindines paskirties vietas už ES ribų pagal vertę buvo suteikta 90 proc. atskirųjų leidimų[34]. Kalbant apie persiuntimą ES viduje, pagrindinės paskirties šalys buvo Prancūzija (301 mln. EUR), Belgija (251 mln. EUR), Švedija (188 mln. EUR), Vengrija (141 mln. EUR) ir Ispanija (113 mln. EUR). Palyginti su paskirties vietomis už ES ribų, panašu, kad persiuntimas ES viduje yra ribotas, nes daugumos dvejopo naudojimo prekių eksportui ES viduje pagal Reglamentą leidimų nereikia.

5 diagrama. Atskirieji eksporto leidimai pagal paskirties vietas

[34] Atkreipkite dėmesį, kad eksporto į Rusijos Federaciją leidimai atitinka 2014 m. liepos 31 d. Tarybos reglamente (ES) Nr. 833/2014 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, nustatytas išimtis ir nukrypti leidžiančias nuostatas.

Atskirieji eksporto leidimai pagal pagrindines paskirties vietas

Už ES ribų	Vertė (EUR)	ES viduje	Vertė (EUR)
Kinija	5 560 mln.	Prancūzija	301 mln.
Pietų Korėja	1 696 mln.	Belgija	251 mln.
Jungtinės Amerikos Valstijos	1 287 mln.	Švedija	188 mln.
Japonija	1 035 mln.	Vengrija	141 mln.
Singapūras	944 mln.	Ispanija	113 mln.
Taivanas	796 mln.	Vokietija	43 mln.
Jungtiniai Arabų Emyratai	783 mln.	Nyderlandai	27 mln.
Malaizija	750 mln.	Slovakija	14 mln.
Pietų Afrika	626 mln.	Suomija	6 mln.
Serbija	461 mln.	Čekija	6 mln.
Rusijos Federacija	457 mln.	Austrija	4 mln.
Indija	452 mln.	Italija	4 mln.
Meksika	360 mln.	Lenkija	2 mln.
Ukraina	291 mln.	Bulgarija	2 mln.
Turkija	260 mln.	Graikija	2 mln.
Jungtinė Karalystė	186 mln.	Slovėnija	1 mln.
Izraelis	177 mln.	Danija	1 mln.
Filipinai	170 mln.	Portugalija	1 mln.
Brazilija	161 mln.	Airija	0 mln.
Marokas	156 mln.	Lietuva	0 mln.
Šveicarija	137 mln.	Malta	0 mln.
Saudo Arabija	121 mln.	Liuksemburgas	0 mln.
Libanas	118 mln.	Rumunija	0 mln.
Alžyras	103 mln.	Latvija	0 mln.
Mianmaras / Birma	98 mln.	Kroatija	0 mln.
Tailandas	89 mln.	Kipras	0 mln.
Kazachstanas	85 mln.		
Mongolija	59 mln.		
Azerbaidžanas	58 mln.		
Jordanija	53 mln.		
Argentina	50 mln.		
Indonezija	48 mln.		
Sakartvelas	46 mln.		
Kuveitas	44 mln.		
Egiptas	44 mln.		
Urugvajus	41 mln.		
Vietnamas	39 mln.		
Čilė	39 mln.		
Kataras	38 mln.		
Senegalas	37 mln.		
Honkongas	31 mln.		
Gabonas	28 mln.		
Gvinėja	26 mln.		

27 valstybių narių pateikti duomenys

6 diagrama. Atskirieji eksporto leidimai pagal pagrindines paskirties vietas už ES ribų ir pagal paskirties vietas ES viduje

4.5. Visuotiniai eksporto leidimai

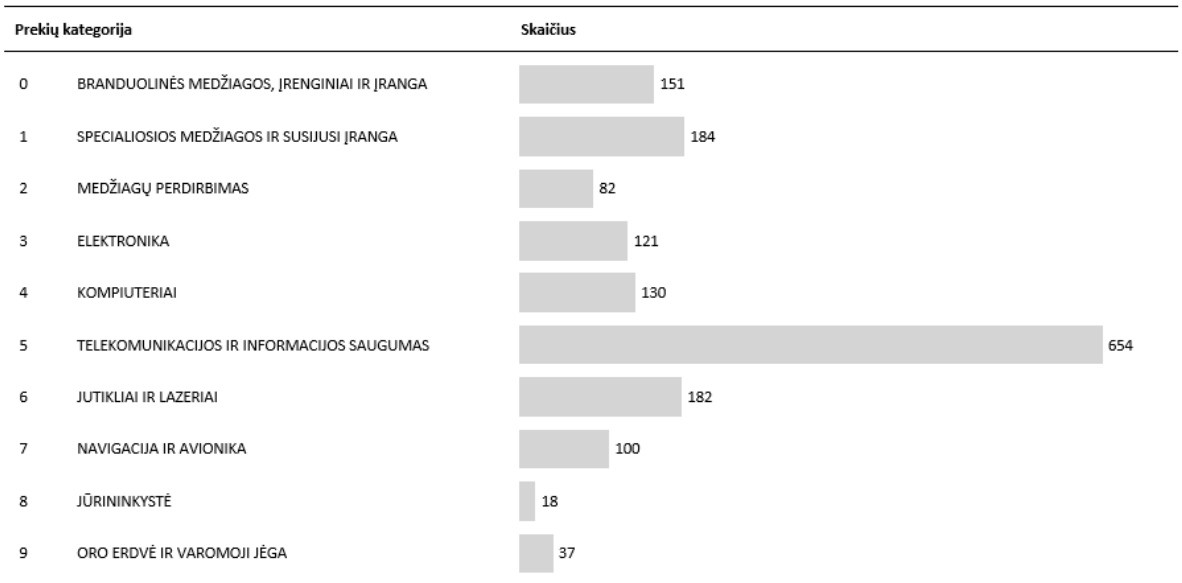
Atsižvelgiant į kiekvienos rūšies leidimų pobūdį, paskirtį ir ypatybes, gairėse pripažįstama, kad visuotiniuose eksporto leidimuose dažniausiai nurodomos apskaičiuotos arba neapibrėžtos eksporto vertės ir kad jie išduodami vienai ar kelioms prekėms ir vienai paskirties vietai arba vienai ar kelioms prekėms ir kelioms paskirties vietoms. Visuotiniais leidimais sumažinama kompetentingoms institucijoms ir eksportuotojams tenkanti administracinė našta, susijusi su panašiais ir (arba) dažnais sandoriais. Siekiant ginklų neplatinimo tikslų, eksportuotojai, norėdami gauti visuotinę licenciją, turi parengti ir pateikti vidaus atitikties užtikrinimo programą. Kadangi pagal Reglamentą konkreti visuotinių leidimų konfigūracija paliekama

valstybėms narėms, skirtingose valstybėse narėse taip pat taikoma skirtinga praktika. Siekiant teikti visuomenei prasmingą informaciją, kartu atsižvelgiant į skirtingą nacionalinę praktiką ir visuotinių eksporto leidimų loginį pagrindą, gairėse pritaikomi atitinkamų duomenų rinkimo ir ataskaitų teikimo procesai. Valstybės narės atitinkamai teikia Komisijai licencijavimo duomenis, daugiausia dėmesio skirdamos: i) bendrai visuotinių eksporto leidimų vertei (27,3 mlrd. EUR, t. y. 48 proc. 2022 m. leistos vertės) ir ii) bendro visuotinių licencijų skaičiaus suskirstymui pagal prekių rūšis (8.1 ir 8.2 diagramos) ir paskirties vietas (9.1 ir 9.2 diagramos).

Vertinant pagal Reglamento I priede nustatytas prekių kategorijas (7 diagrama), didžioji leidimų dalis pagal skaičių buvo suteikti 5 kategorijai „Telekomunikacijos ir informacijos saugumas“ (39 proc.), 2 kategorijai „Specialiosios medžiagos ir susijusi įranga“ (11 proc.) ir 6 kategorijai „Jutikliai ir lazeriai (11 proc.).

Iš visuotinių eksporto leidimų skaičiaus suskirstymo pagal prekių rūšis (8.1 ir 8.2 diagramos) matyti, kad 5 pagrindinės prekių kategorijos yra 5EC2 „Informacijos saugumo ir kriptoanalizės prekės ir įranga“ (18 proc.), 5EC3 „Telekomunikacijų ir informacijos saugumo programinė įranga“ (14 proc.), 6EC1 „Optinė ir akustinė įranga, susiję komponentai ir medžiagos; kiti jutikliai“ (10 proc.), 4EC1 „Kompiuteriai“ (8 proc.) ir 5EC4 „Telekomunikacijų ir informacijos saugumo technologijos“ (7 proc.).

Visuotiniai eksporto leidimai pagal Reglamento (ES) 2021/821 I priede nurodytas prekių kategorijas

7 diagrama. Visuotiniai eksporto leidimai pagal Reglamento (ES) 2021/821 I priede nurodytas prekių kategorijas

Visuotiniai eksporto leidimai pagal KOMISIJOS REKOMENDACIJOS (ES) 2024/214 A priede nurodytas prekių rūšis

Prekės rūšis		Skaičius
0EC1	Branduolinės medžiagos, priemonės, įrenginiai ir įranga	9
0EC2	Branduolinių medžiagų įrenginių ir įrangos programinė įranga	63
0EC3	Branduolinių medžiagų įrenginių ir įrangos technologijos	79
1EC1	Orlaivių / kosminių aparatų medžiagos, komponentai ir konstrukcijos	32
1EC2	Sprogmenys, raketinis kuras ir susijusi įranga	6
1EC3	Pluoštinės, gijinės medžiagos ir gamybos įranga	1
1EC4	Specialieji metalai ir jų lydiniai bei įranga	47
1EC6	Toksiškos cheminės medžiagos, pirmtakai, patogenai, toksinai ir genetiškai modifikuoti organizmai, susijusi apsaugos ir aptikimo įranga ir komponentai	95
1EC8	Specialiųjų medžiagų ir susijusios įrangos technologijos	3
2EC1	Staklės ir sistemos bei pramoninės įrangos komponentai	49
2EC2	Cheminių ir biologinių medžiagų gamybos įranga	29
2EC4	Medžiagų perdirbimo technologijos	4
3EC1	Elektroniniai prietaisai ir komponentai	39
3EC2	Elektroniniai mazgai, moduliai ir įranga	15
3EC3	Elektroniniai prietaisai, tinkami naudoti branduolinės energijos srityje	10
3EC4	Puslaidininkinių įtaisų ar medžiagų gamybos ir bandymo įranga	15
3EC5	Puslaidininkių medžiagos	5
3EC6	Elektronikos programinė įranga	13
3EC7	Elektronikos technologijos	24
4EC1	Kompiuteriai	130
5EC1	Telekomunikacijų prekės ir įranga	7

23 valstybių narių pateikti duomenys

8.1 diagrama. Visuotiniai eksporto leidimai pagal prekių rūšis (1 dalis)

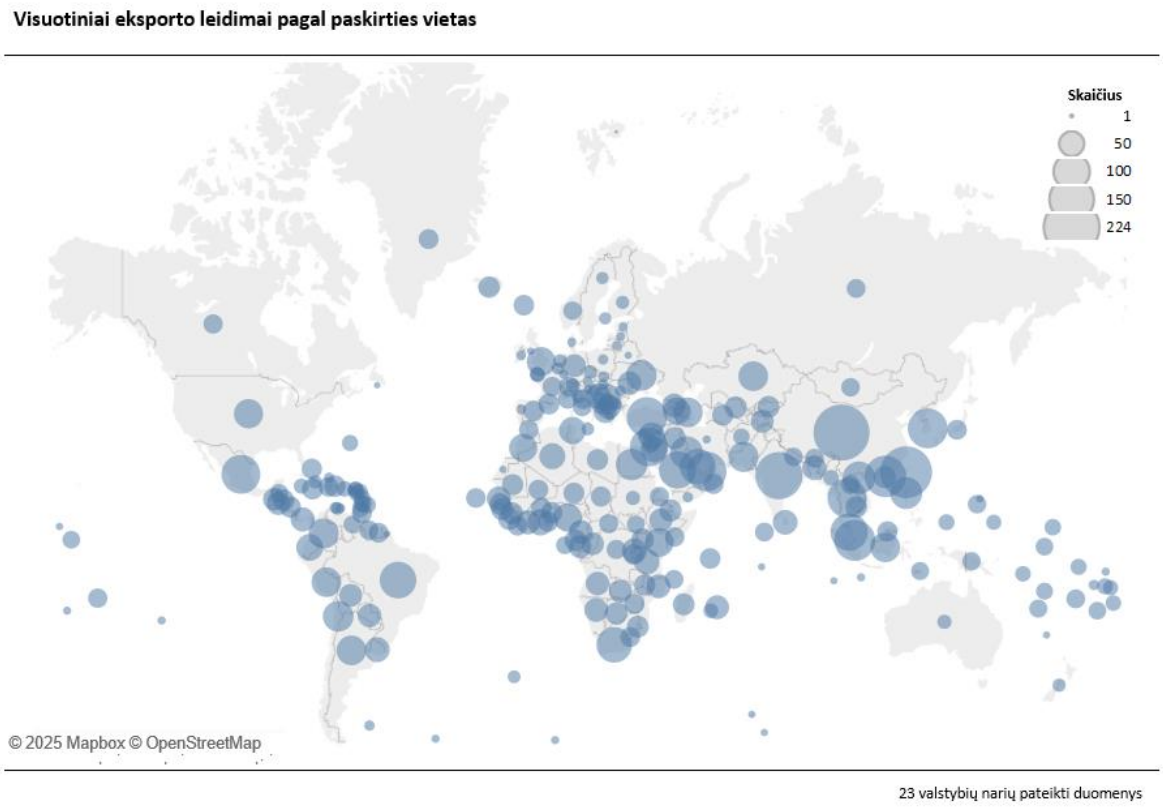
Visuotiniai eksporto leidimai pagal KOMISIJOS REKOMENDACIJOS (ES) 2024/214 A priede nurodytas prekių rūšis

Prekės rūšis		Skaičius
5EC2	Informacijos saugumo ir kriptoanalizės prekės ir įranga	305
5EC3	Telekomunikacijų ir informacijos saugumo programinė įranga	234
5EC4	Telekomunikacijų ir informacijos saugumo technologijos	108
6EC1	Optinė ir akustinė įranga, susiję komponentai ir medžiagos; kiti jutikliai	159
6EC2	Lazeriai, susijusi įranga ir medžiagos	9
6EC3	Radarų sistemos, susijusi įranga ir komponentai	4
6EC4	Jutiklių ir lazerių programinė įranga	1
6EC5	Jutiklių ir lazerių technologijos	9
7EC1	Inercinės navigacijos įranga	83
7EC2	Kita su navigacija ir avionika susijusi įranga	3
7EC5	Navigacijos ir avionikos programinė įranga	5
7EC6	Navigacijos ir avionikos technologijos	9
8EC1	Povandeniniai aparatai ir antvandeniniai laivai, taip pat susijusios jūrininkystės sistemos, įranga ir komponentai	11
8EC3	Jūrininkystės programinė įranga	3
8EC4	Jūrininkystės technologijos	4
9EC1	Kosminių aparatų varikliai ir dujų turbinos (išskyrus bepiločius orlaivius)	7
9EC2	Bepiločiai orlaiviai ir jų varikliai	16
9EC3	Raketos ir erdvėlaiviai	1
9EC6	Oro erdvės ir varomosios jėgos programinė įranga	1
9EC7	Oro erdvės ir varomosios jėgos technologijos	12

23 valstybių narių pateikti duomenys

8.2 diagrama. Visuotiniai eksporto leidimai pagal prekių rūšis (2 dalis)

Kalbant apie paskirties šalis (9 ir 10 diagramos), daugiausia leidimų pagal skaičių buvo išduoti eksportui į Kiniją (3 proc.), Taivaną (2 proc.), Indiją (2 proc.), Honkongą (1 proc.) ir Singapūrą (1 proc.). Apskritai eksportui į 25 pagrindines paskirties vietas pagal skaičių buvo suteikta tik 31 proc. visuotinių leidimų, nes visuotinė licencija dažnai galioja keliose paskirties vietose[35].

9 diagrama. Visuotiniai eksporto leidimai pagal paskirties vietas

[35] Ten pat.

Visuotiniai eksporto leidimai pagal pagrindines paskirties vietas

Paskirties vieta	Skaičius
Kinija	224
Taivanas	191
Indija	159
Honkongas	123
Singapūras	120
Turkija	115
Pietų Korėja	113
Jungtiniai Arabų Emyratai	112
Tailandas	110
Meksika	108
Izraelis	106
Malaizija	100
Saudo Arabija	98
Brazilija	96
Kataras	91
Pietų Afrika	90
Kuveitas	77
Vietnamas	76
Filipinai	73
Egiptas	71
Ukraina	67
Čilė	67
Pakistanas	65
Kolumbija	65
Peru	63
Kazachstanas	63
Indonezija	63
Azerbaidžanas	63
Argentina	63
Jungtinės Amerikos Valstijos	61
Jungtinė Karalystė	60
Kenija	59
Nigerija	58
Marokas	57
Serbija	56
Armėnija	54
Tunisas	53
Libanas	52
Ekvadoras	52
Bahreinas	52
Gana	50
Jordanija	49
Alžyras	49
Bosnija ir Hercegovina	48
Kosta Rika	46
Urugvajus	45
Tanzanija	45
Ruanda	45
Šiaurės Makedonija	44
Šri Lanka	44

23 valstybių narių pateikti duomenys

10 diagrama. Visuotiniai eksporto leidimai pagal pagrindines paskirties vietas

4.6. Nacionaliniai ir Sąjungos bendrieji eksporto leidimai

Nacionaliniai ir ES bendrieji eksporto leidimai išduodami siekiant palengvinti prekybą dvejopo naudojimo prekėmis ir kartu sumažinti eksportuotojams ir eksporto kontrolės institucijoms tenkančią administracinę naštą.

Sąjungos bendruosius eksporto leidimus Europos Sąjunga suteikia eksportuotojams, kurie pateikia informaciją kompetentingoms institucijoms, laikydamiesi atitinkamų Reglamente nustatytų išankstinių sąlygų. Reglamente numatyti aštuonių rūšių ES bendrieji eksporto leidimai[36].

2022 m. didžioji dauguma ES bendrųjų eksporto leidimų buvo naudojami pagal EU001 (pagal vertę – 86 proc., pagal skaičių – 95 proc.) ir susiję su dešimt paskirties vietų, įskaitant keletą svarbių ES prekybos partnerių.

Sąjungos bendrieji eksporto leidimai

ES BEL kodas	Vertė (EUR)	Skaičius
EU001	8 256 mln.	89 088
EU002	13 mln.	669
EU003	10 mln.	163
EU004	4 mln.	63
EU005	33 mln.	269
EU006	28 mln.	2 078
EU007	4 mln.	578
EU008	8 mln.	208

17 valstybių narių pateikti duomenys

11 diagrama. Sąjungos bendrieji eksporto leidimai

Sąjungos bendruosius eksporto leidimus valstybės narės suteikia eksportuotojams, kurie pateikia informaciją kompetentingoms institucijoms, laikydamiesi atitinkamų Reglamente

[36] EU001. Eksportas į Australiją, Islandiją, Japoniją, Jungtinę Karalystę, Jungtines Amerikos Valstijas, Kanadą, Lichtenšteiną, Naująją Zelandiją, Norvegiją ir Šveicariją.
EU002. Tam tikrų dvejopo naudojimo prekių eksportas į tam tikras paskirties vietas.
EU003. Eksportas po taisymo ir (arba) pakeitimo.
EU004. Laikinasis eksportas į parodas ar muges.
EU005. Telekomunikacijos.
EU006. Cheminės medžiagos.
EU007. Technologijų perdavimas grupės viduje.
EU008. Šifravimas.

nustatytų išankstinių sąlygų. Valstybių narių pateiktas 2022 m. nacionalinių bendrųjų eksporto leidimų sąrašas pateikiamas šios ataskaitos priede ir jame išsamiai nurodytos paskirties vietos ir prekių rūšys, įtrauktos į kiekvieną nacionalinį bendrąjį eksporto leidimą.

12 diagramoje ES ir nacionalinių bendrųjų eksporto leidimų vertė suskirstyta pagal Reglamento I priedo kategorijas. Didžiausios vertės priskiriamos 5 kategorijai „Telekomunikacijos ir informacijos saugumas“ (4,98 mlrd. EUR, 46 proc. visos vertės), 3 kategorijai „Elektronika“ (1,64 mlrd. EUR), 2 kategorijai „Medžiagų perdirbimas“ (1,56 mlrd. EUR, 15 proc. visos vertės) ir 9 kategorijai „Oro erdvė ir varomoji jėga“ (1,30 mlrd. EUR, 15 proc. visos vertės).

ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal Reglamento (ES) 2021/821 I priede nurodytas prekių kategorijas

Prekių kategorija		Vertė (EUR)
0	BRANDUOLINĖS MEDŽIAGOS, ĮRENGINIAI IR ĮRANGA	7 mln.
1	SPECIALIOSIOS MEDŽIAGOS IR SUSIJUSI ĮRANGA	541 mln.
2	MEDŽIAGŲ PERDIRBIMAS	1 557 mln.
3	ELEKTRONIKA	1 641 mln.
4	KOMPIUTERIAI	22 mln.
5	TELEKOMUNIKACIJOS IR INFORMACIJOS SAUGUMAS	4 971 mln.
6	JUTIKLIAI IR LAZERIAI	424 mln.
7	NAVIGACIJA IR AVIONIKA	246 mln.
8	JŪRININKYSTĖ	15 mln.
9	AEROKOSMINĖ ERDVĖ IR VAROMOJI JĖGA	1 292 mln.

13 valstybių narių pateikti duomenys

12 diagrama. ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal Reglamento (ES) 2021/821 I priede nurodytas prekių kategorijas

Iš ES ir nacionalinių bendrųjų eksporto leidimų vertės išskaidymo pagal prekių rūšis (13.1 ir 13.2 diagramos) matyti, kad 5 pagrindinės prekių kategorijos yra 5EC2 „Informacijos saugumo ir kriptoanalizės prekės ir įranga“ (4,81 mlrd. EUR, 45 proc. visos vertės), 3EC4 „Puslaidininkių įtaisų ar medžiagų gamybos ir bandymo įranga“ (1,32 mlrd. EUR, 12 proc. visos vertės), 9EC3 „Raketos ir erdvėlaiviai“ (961 mln. EUR, 9 proc. visos vertės), 2EC1 „Staklės ir sistemos bei pramoninės įrangos komponentai“ (860 mln. EUR, 8 proc. visos vertės) ir 2EC2 „Cheminių ir biologinių medžiagų gamybos įranga“ (675 mln. EUR, 6 proc. visos vertės).

ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal KOMISIJOS REKOMENDACIJOS (ES) 2024/214 A priede nurodytas prekių rūšis

Prekės rūšis		Vertė (EUR)
0EC1	branduolinės medžiagos, įrenginiai, gamyklos ir įranga	7 mln.
1EC1	Orlaiviams ir erdvėlaiviams skirtos medžiagos, komponentai ir konstrukcijos	25 mln.
1EC2	Sprogmenys, raketinis kuras ir susijusi įranga	114 mln.
1EC3	Pluoštinės, gijinės medžiagos ir gamybos įranga	125 mln.
1EC4	Specialūs metalai ir lydiniai bei jų įranga	94 mln.
1EC5	Su branduoline įranga susijusios prekės ir įranga	4 mln.
1EC6	Toksiškos cheminės medžiagos, pirmtakai, patogenai, toksinai ir genetiškai modifikuoti organizmai, susijusi apsaugos ir aptikimo įranga ir komponentai	178 mln.
1EC7	Specialiosioms medžiagoms ir susijusiai įrangai skirta programinė įranga	0 mln.
1EC8	Specialiosioms medžiagoms ir susijusiai įrangai skirtos technologijos	0 mln.
2EC1	Mašinų įrankiai ir sistemos bei pramoninės įrangos komponentai	860 mln.
2EC2	Cheminių ir biologinių produktų gamybos įranga	675 mln.
2EC3	Medžiagų perdirbimui skirta programinė įranga	19 mln.
2EC4	Medžiagų perdirbimui skirtos technologijos	2 mln.
3EC1	Elektronikos prekės ir komponentai	124 mln.
3EC2	Elektroniniai mazgai, moduliai ir įranga	111 mln.
3EC3	Branduoliniuose įrenginiuose panaudojamos elektronikos prekės	41 mln.
3EC4	Puslaidininkinių įtaisų arba medžiagų gamybos ir testavimo įranga	1 324 mln.
3EC5	Puslaidininkinės medžiagos	24 mln.
3EC6	Elektronikos programinė įranga	0 mln.
3EC7	Elektronikos technologijos	18 mln.
4EC1	Kompiuteriai	6 mln.
4EC2	Kompiuterių programinė įranga	0 mln.
4EC3	Kompiuterių technologijos	16 mln.

13 valstybių narių pateikti duomenys

13.1 diagrama. ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal prekių rūšis (1 dalis)

ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal KOMISIJOS REKOMENDACIJOS (ES) 2024/214 A priede nurodytas prekių rūšis

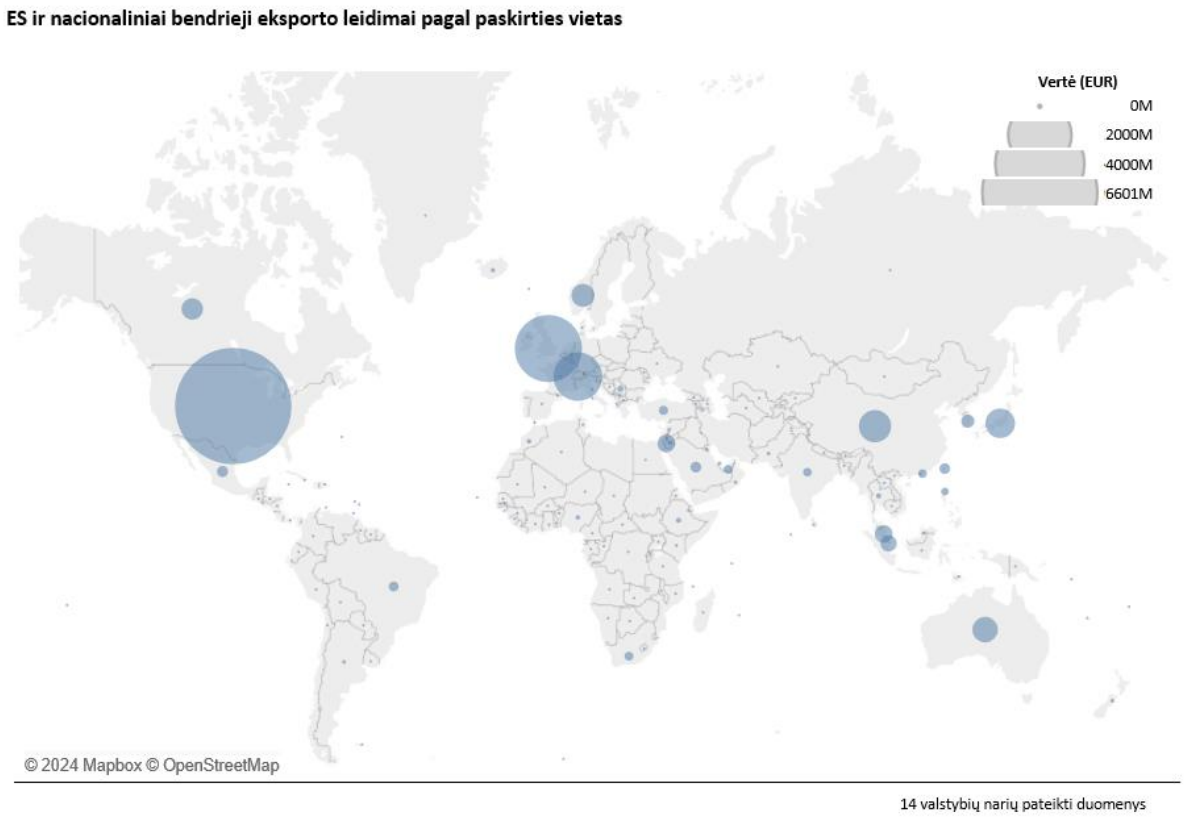
Prekės rūšis		Vertė (EUR)
5EC1	Telekomunikacijų prekės ir įranga	24 mln.
5EC2	Informacijos saugumo ir kriptoanalizės prekės ir įranga	4 809 mln.
5EC3	Telekomunikacijų ir informacijos saugumo programinė įranga	136 mln.
5EC4	Telekomunikacijų ir informacijos saugumo technologijos	3 mln.
6EC1	Optinė ir akustinė įranga, susiję komponentai ir medžiagos; kiti jutikliai	112 mln.
6EC2	Lazeriai, susijusi įranga ir medžiagos	285 mln.
6EC3	Radarų sistemos, susijusi įranga ir komponentai	14 mln.
6EC4	Jutikliams ir lazeriams skirta programinė įranga	1 mln.
6EC5	Jutikliams ir lazeriams skirtos technologijos	12 mln.
7EC1	Inercinės navigacijos įranga	209 mln.
7EC2	Kita su navigacija ir avionika susijusi įranga	22 mln.
7EC4	Navigacijos ir avionikos gamybos įranga	1 mln.
7EC5	Navigacijos ir avionikos programinė įranga	1 mln.
7EC6	Navigacijos ir avionikos technologijos	13 mln.
8EC1	Povandeninės transporto priemonės ir antvandeniniai laivai bei susijusios laivininkyst įranga ir komponentai	15 mln.
8EC4	Laivininkystės technologijos	1 mln.
9EC1	Orlaivių ir erdvėlaivių varikliai ir dujų turbinos (išskyrus bepiločius orlaivius)	314 mln.
9EC2	Bepiločiai orlaiviai ir jų varomoji jėga	10 mln.
9EC3	Raketos ir erdvėlaiviai	961 mln.
9EC4	Raketų varikliai	2 mln.
9EC5	Vėjo tunelių, bandymo įrenginių ir kamerų įranga	0 mln.
9EC6	Aerokosminės erdvės ir varomosios jėgos programinė įranga	3 mln.
9EC7	Aerokosminės erdvės ir varomosios jėgos technologijos	3 mln.

13 valstybių narių pateikti duomenys

13.2 diagrama. ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal prekių rūšis (2 dalis)

Kalbant apie paskirties vietas, kurioms buvo suteikti ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai, penkios pagrindinės šalys buvo Jungtinės Amerikos Valstijos (6,60 mlrd. EUR, 51 proc. visos vertės), Jungtinė Karalystė (2,21 mlrd. EUR, 17 proc. visos vertės), Šveicarija

(1,16 mlrd. EUR, 9 proc. visos vertės), Kinija (512 mln. EUR, 4 proc. visos vertės) ir Japonija (432 mln. EUR, 3 proc. visos vertės). Iš šių duomenų matyti, kad didžioji dalis dvejopo naudojimo prekių eksporto, kuriam suteikiami bendrieji eksporto leidimai, nukreipiama į šalis, kurioms suteikiami EU001 rūšies leidimai. Tai taip pat paaiškinama tuo, kad pagal ES bendruosius eksporto leidimus leidžiamo eksporto vertė yra daug didesnė nei pagal nacionalinius bendruosius eksporto leidimus (atitinkamai 9,65 mlrd. EUR ir 846 mln. EUR, kaip parodyta 2 diagramoje).

14 diagrama. ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal paskirties vietas

ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal paskirties vietas

Paskirties vieta	Vertė (EUR)
Jungtinės Amerikos Valstijos	6 601 mln.
Jungtinė Karalystė	2 208 mln.
Šveicarija	1 158 mln.
Kinija	512 mln.
Japonija	432 mln.
Australija	319 mln.
Norvegija	262 mln.
Kanada	230 mln.
Malaizija	159 mln.
Izraelis	158 mln.
Singapūras	132 mln.
Pietų Korėja	88 mln.
Meksika	62 mln.
Saudo Arabija	58 mln.
Taivanas	58 mln.
Brazilija	49 mln.
Turkija	42 mln.
Jungtiniai Arabų Emyratai	41 mln.
Pietų Afrika	39 mln.
Honkongas	38 mln.
Indija	37 mln.
Filipinai	28 mln.
Serbija	18 mln.
Etiopija	15 mln.
Tailandas	15 mln.
Jordanija	13 mln.
Nigerija	12 mln.
Marokas	11 mln.
Islandija	10 mln.
Naujoji Zelandija	9 mln.
Argentina	8 mln.
Pakistanas	8 mln.
Omanas	7 mln.
Kuveitas	7 mln.
Kataras	7 mln.
Kenija	5 mln.
Sakartvelas	5 mln.
Šiaurės Makedonija	5 mln.
Alžyras	4 mln.
Dramblio kaulo krantas	4 mln.
Tunisas	4 mln.
Ukraina	4 mln.
Senegalas	4 mln.
Bahreinas	4 mln.
Bosnija ir Hercegovina	3 mln.
Mauricijus	3 mln.
Uganda	3 mln.
Lichtenšteinas	3 mln.
Togas	2 mln.
Indonezija	2 mln.

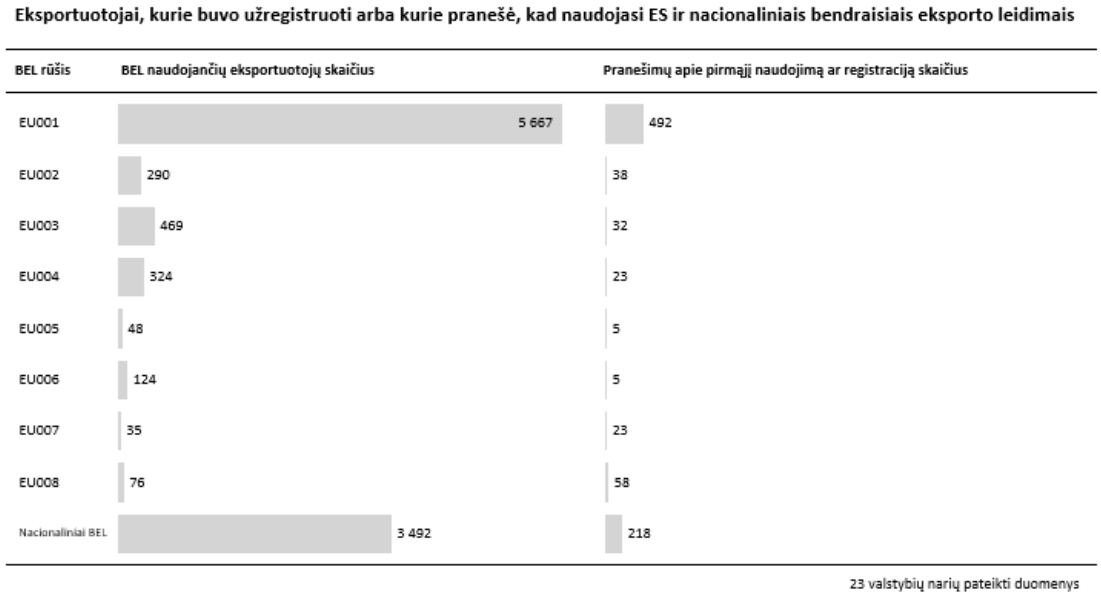
14 valstybių narių pateikti duomenys

15 diagrama. ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal pagrindines paskirties vietas

4.7. Registruoti nacionalinių ir ES bendrųjų eksporto leidimų naudotojai

Siekiant pateikti informaciją apie eksportuotojų pagal Reglamentą[37] pateiktus pranešimus, metinėje ataskaitoje pateikiami duomenys apie eksportuotojų, kurie pranešė, kad naudoja arba yra užsiregistravę kompetentingoje institucijoje siekdami naudoti Sąjungos arba nacionalinius bendruosius eksporto leidimus, skaičių.

2022 m. ES bendruosius eksporto leidimus naudojo iš viso 7 033 eksportuotojai, iš kurių 80,57 proc. naudojosi EU001, o 3 492 eksportuotojai naudojo nacionalinius bendruosius eksporto leidimus. Kalbant apie pranešimus apie pirmąjį naudojimą ar registraciją 2022 m., ES bendrųjų eksporto leidimų skaičius buvo 676 (73 proc. EU001), o nacionalinių eksporto leidimų – 218.

16 diagrama. Eksportuotojai, kurie buvo užregistruoti arba kurie pranešė, kad naudojasi ES ir nacionaliniais bendraisiais eksporto leidimais

4.8. Duomenys apie dvejopo naudojimo prekes, kurios priskiriamos kibernetinio stebėjimo prekėms pagal Reglamento 2 straipsnio 20 punktą

2022 m. valstybės narės iš viso gavo 288 prašymus (17 diagrama) dėl kibernetinio stebėjimo prekių eksporto, daugiausia susijusius su telekomunikacijų tinklais perduodamos informacijos

[37] Atitinka Reglamento II priedo nuostatas dėl Sąjungos bendrųjų eksporto leidimų: „Eksportuotojas, kuris naudojasi šiuo leidimu, valstybės narės, kurioje jis turi nuolatinę buveinę arba yra įsisteigęs, kompetentingai institucijai turi pranešti, kad pasinaudojo šiuo leidimu pirmą kartą, per 30 dienų po pirmojo eksporto datos, arba pareikalavus valstybės narės, kurioje jis turi nuolatinę buveinę arba yra įsisteigęs, kompetentingai institucijai – pranešti prieš pirmą kartą pasinaudodamas šiuo leidimu. Valstybės narės praneša Komisijai apie šiam leidimui taikomą pasirinktą pranešimo mechanizmą. Komisija jai pateiktą informaciją paskelbia *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje.“

perėmimo sistemomis (216 prašymų), ryšių stebėjimo programine įranga (28 prašymai) ir įsilaužimo programine įranga (20 prašymų). 18.1 ir 18.2 diagramose parodytos kibernetinio stebėjimo prekių eksporto prašymų paskirties vietos. 2022 m. buvo išduoti 224 leidimai, o 37 leidimus išduoti buvo atsisakyta. Iš to matyti, kad padidėjo kibernetinio stebėjimo prekėms išduotų licencijų skaičius (palyginti su 115 licencijų, kurios buvo išduotos 2021 m.); tai nuo 2020 m. patvirtinta tendencija. Atsisakymų suteikti leidimus eksportuoti kibernetinio stebėjimo prekes[38] skaičius yra gana stabilus (2021 m. buvo paskelbta apie 35 atsisakymus).

Prašymai dėl kibernetinio stebėjimo prekių eksporto pagal rūšis

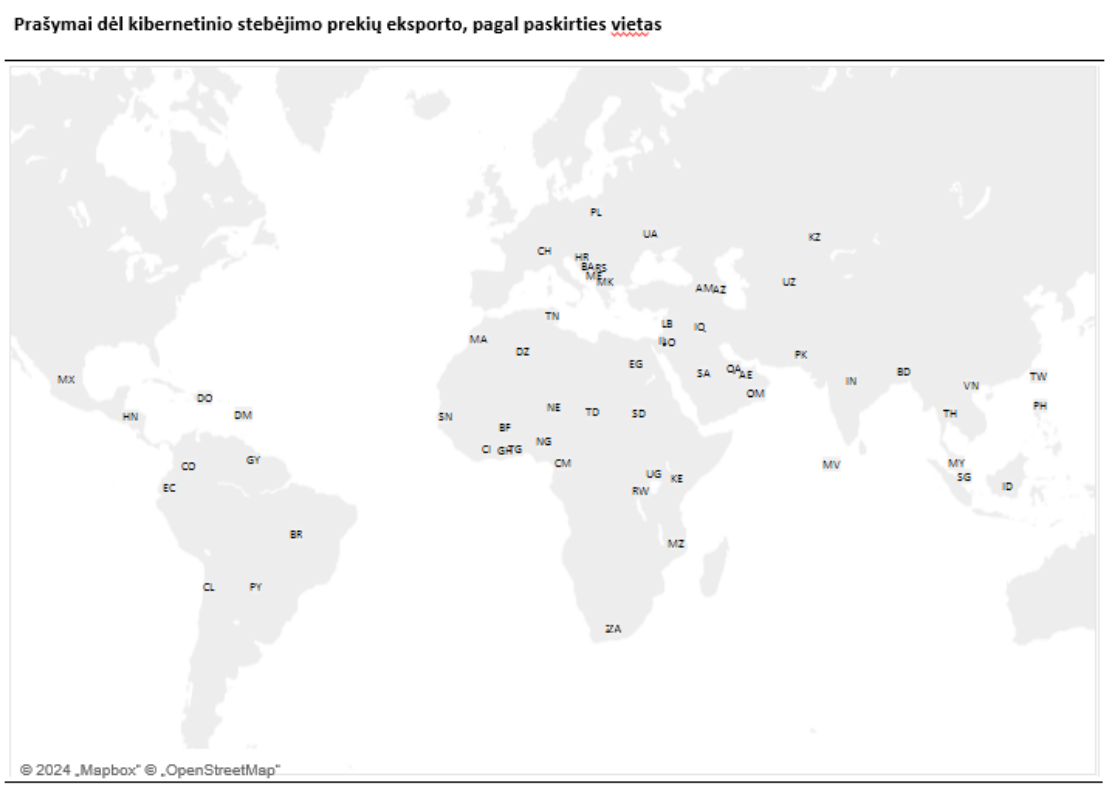
Prekės rūšis		Skaičius
CS1	Įsilaužimo programinė įranga	20
CS2	Telekomunikacijų tinklais perduodamos informacijos perėmimo sistemos	216
CS3	Stebėjimo internetu sistemos	16
CS4	Ryšių stebėjimo programinė įranga	28
CS5	Teismo ekspertizės priemonės / tyrimo priemonės	1
CS6	Kitos į sąrašus įtrauktos prekės, kurios gali būti naudojamos kaip kibernetinio stebėjimo prekės	7

14 valstybių narių pateikti duomenys

17 diagrama. Prašymai dėl kibernetinio stebėjimo prekių eksporto[39]

[38] Daugiau informacijos apie kibernetinio stebėjimo prekes galima rasti 7 išnašoje nurodytose 2024 m. spalio 16 d. gairėse.

[39] Atkreipkite dėmesį, kad Reglamento 11 straipsnyje taip pat reikalaujama, kad to reglamento IV priede išvardytų konkrečių kibernetinio stebėjimo prekių eksporto ES viduje atveju valstybės narės išduotų licencijas.

18.1 diagrama. Prašymai dėl kibernetinio stebėjimo prekių eksporto pagal paskirties vietą

Prašymai dėl kibernetinio stebėjimo prekių eksporto pagal paskirties vietas

AE	Jungtiniai Arabų Emyratai	ME	Juodkalnija
AM	Armėnija	MK	Šiaurės Makedonija
AZ	Azerbaidžanas	MV	Maldyvai
BA	Bosnija ir Hercegovina	MX	Meksika
BD	Bangladešas	MY	Malaizija
BF	Burkina Fasas	MZ	Mozambikas
BR	Brazilija	NE	Nigeris
CH	Šveicarija	GD	Nigerija
CI	Dramblio kaulo krantas	OM	Omanas
CL	Čilė	PH	Filipinai
CM	Kamerūnas	PK	Pakistanas
CO	Kolumbija	PL	Lenkija
DM	Dominika	PY	Paragvajus
DO	Dominikos Respublika	QA	Kataras
DZ	Alžyras	RS	Serbija
EK	Ekvadoras	RW	Ruanda
EG	Egiptas	SA	Saudo Arabija
GH	Gana	SD	Sudanas
GY	Gajana	SG	Singapūras
HN	Hondūras	SN	Senegalas
HR	Kroatija	TD	Čadas
ID	Indonezija	TG	Togas
IL	Izraelis	TH	Tailandas
IN	Indija	TN	Tunisas
IQ	Irakas	TW	Taivanas
BO	Jordanija	UA	Ukraina
KE	Kenija	UG	Uganda
KZ	Kazachstanas	UZ	Uzbekistanas
LB	Libanas	VN	Vietnamas
MA	Marokas	ZA	Pietų Afrika

18.2 diagrama. Prašymai dėl kibernetinio stebėjimo prekių eksporto pagal paskirties vietą

4.9. Informacija apie administravimą ir vykdymo užtikrinimą

Valstybės narės pateikė toliau nurodytą informaciją apie Reglamento administravimą ir vykdymo užtikrinimą 2022 m.

a) Tiesiogiai su ES kontrolės priemonių administravimu susijusių darbuotojų (etato ekvivalentų) skaičius: 392.

b) Ataskaitiniais metais surengtų informavimo renginių skaičius: 129.

c) Atliktų atitikties auditų skaičius, įskaitant muitinės ar kitų agentūrų atliktus auditus, skaičių: 1 062.

d) Pažeidimų skaičius: 110.

e) Skirtų administracinių ir baudžiamųjų sankcijų ar baudų skaičius (skyrė bet kuri atitinkama nacionalinė vykdymo užtikrinimo agentūra), jei pažeistos eksporto kontrolės taisyklės: 30.

f) Eksporto kontrolės priemonių naudojimas:

- valstybės narės, kuriose naudojama elektroninių leidimų išdavimo sistema: 18.
- Klasifikavimo priemones naudojančios valstybės narės: 24.
- Valstybės narės, naudojančios kitas priemones ar programinę įrangą, kurios padeda taikyti kontrolės priemones: 24.

5. IŠVADOS

Ši ataskaita parengta remiantis nauja metodika, kuria užtikrinamas didesnis informacijos išsamumas ir patikimumas. Tačiau pakeitus metodiką tampa sunku palyginti laiko eilutės duomenis su ankstesnių metų ataskaitomis. Vis dėlto apskritai galima pažymėti, kad 2022 m. buvo pastebima tiek leidžiamos prekybos dvejopo naudojimo prekėmis,[40] tiek atsisakymų jas išduoti didėjimo tendencija[41].

2022 m. bendra leidžiamos prekybos dvejopo naudojimo prekėmis vertė siekė 57,3 mlrd. EUR, t. y. 2 proc. ES išorės prekių eksporto. Ši vertė atitinka 138 764 leidimus pagal skaičių, iš jų didžioji dalis sandorių (93 311) priskiriami Sąjungos bendriesiems eksporto leidimams, tuomet nacionaliniams bendriesiems eksporto leidimams (26 953) ir atskirosioms licencijoms (17 072). Tais pačiais metais buvo pranešta apie 813 atsisakymų išduoti leidimus, o jų vertė siekė 0,98 mlrd. EUR. Iš šių skaičių matyti, kad buvo atsisakyta leisti eksportuoti tik nedidelę ES eksportuojamų prekių dalį (0,04 proc. visos 27 šalių Europos Sąjungos prekių eksporto vertės).

Ataskaitoje pateikiama tik ta informacija, kurią galima gauti iš turimų duomenų, atsižvelgiant į skirtingą praktiką ir leidimų rūšis kiekvienoje valstybėje narėje. Šiuo atžvilgiu ataskaitoje nepateikiamas tikslus leidžiamos prekybos suskirstymas pagal prekių rūšis ar paskirties vietas, kiek tai susiję su bendraisiais eksporto leidimais (2022 m. jie sudarė 48 proc. leidžiamos vertės), nes tuose leidimuose dažnai nurodomos neterminuotos eksporto vertės ir jie suteikiami kelioms prekėms ir paskirties vietoms. Nepaisant to, vis dar naudinga atsižvelgti į tendencijas, susijusias su kitų rūšių leidimais (atskiraisiais ir bendraisiais eksporto leidimais), kurie sudaro 52 proc. leidžiamos vertės.

2022 m. didžiausios leidžiamos prekybos, išskyrus visuotinius leidimus, vertės (19 diagrama) buvo susijusios su 0EC1 kategorija „Branduolinės medžiagos, priemonės, įrenginiai ir įranga (21 proc.), 5EC2 kategorija „Informacijos saugumo ir kriptoanalizės prekės ir įranga (20 proc.), 2EC1 kategorija „Staklės ir sistemos bei pramoninės įrangos komponentai“ (9 proc.), 3EC4 kategorija „Puslaidininkių įtaisų ar medžiagų gamybos ir bandymo įranga“ (7 proc.) ir 9EC1 kategorija „Kosminių aparatų varikliai ir dujų turbinos (išskyrus bepiločius orlaivius)“ (5 proc.)

[40] 2021 m. leidžiama prekyba dvejopo naudojimo prekėmis siekė 38,5 mlrd. EUR, t. y. 1,8 proc. viso ES išorės prekių eksporto.
[41] 2021 m. buvo išduoti 568 atsisakymai išduoti leidimą, o tai atitinka apie 0,01 proc. viso eksporto už ES ribų.

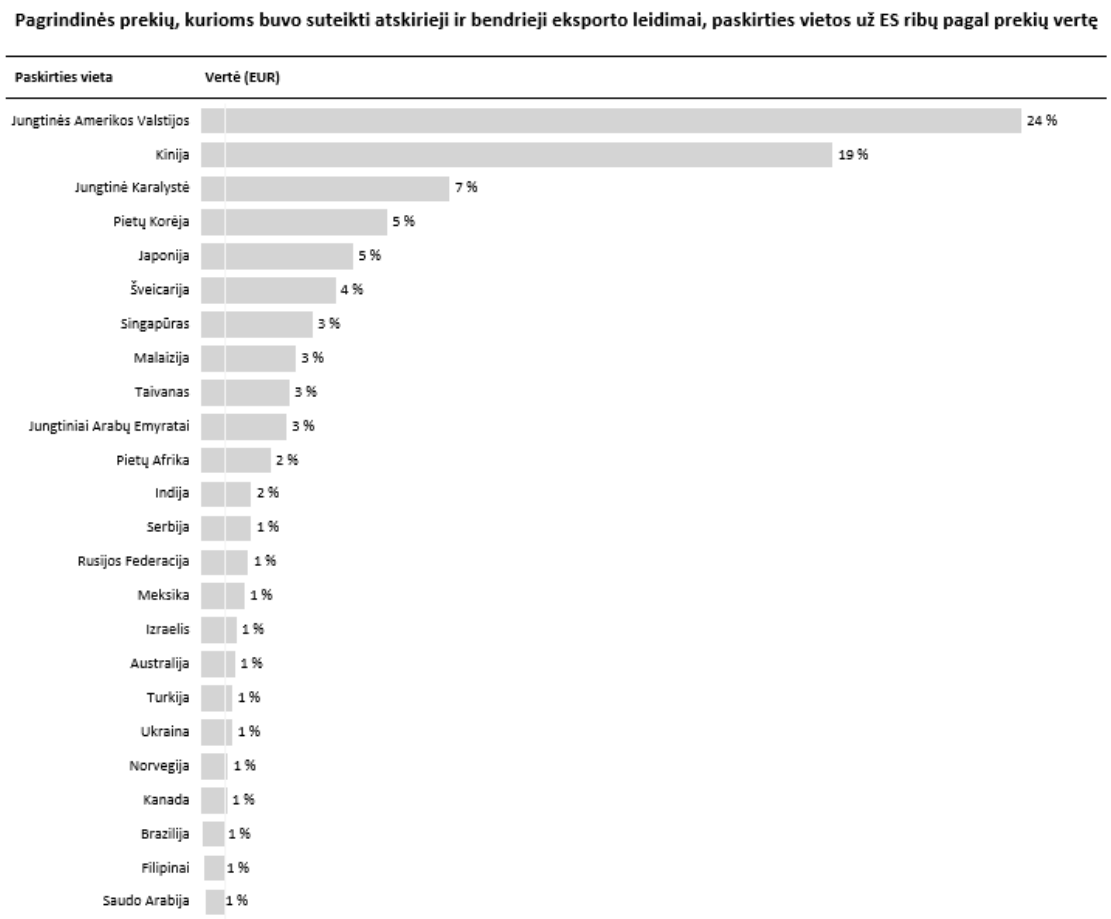
Apskritai 19 diagramoje pateiktas prekių rūšių sąrašas atitinka 90 proc. leidimų, išskyrus visuotines licencijas, vertės.

Pagrindinės KOMISIJOS REKOMENDACIJOS (ES) 2024/214 A priede nurodytos prekių rūšys pagal atskirųjų ir visuotinių eksporto leidimų vertę

Prekės rūšis		Vertė (EUR)
0EC1	Branduolinės medžiagos, priemonės, įrenginiai ir įranga	21 %
5EC2	Informacijos saugumo ir kriptoanalizės prekės ir įranga	20 %
2EC1	Staklės ir sistemos bei pramoninės įrangos komponentai	9 %
3EC4	Puslaidininkių įtaisų ar medžiagų gamybos ir bandymo įranga	7 %
9EC1	Kosminių aparatų varikliai ir dujų turbinos (išskyrus bepiločius orlaivius)	5 %
2EC2	Cheminių ir biologinių medžiagų gamybos įranga	4 %
XEC1	Kita / neįtraukta į sąrašą	4 %
0EC3	Branduolinių medžiagų įrenginių ir įrangos technologijos	4 %
9EC3	Raketos ir erdvėlaiviai	3 %
6EC2	Lazeriai, susijusi įranga ir medžiagos	3 %
5EC1	Telekomunikacijų prekės ir įranga	3 %
1EC2	Sprogmenys, raketinis kuras ir susijusi įranga	2 %
3EC3	Elektroniniai prietaisai, tinkami naudoti branduolinės energijos srityje	2 %
0EC2	Branduolinių medžiagų įrenginių ir įrangos programinė įranga	2 %
1EC6	Toksiškos cheminės medžiagos, pirmtakai, patogenai, toksinai ir genetiškai modifikuoti organizmai, susijusi apsaugos ir aptikimo įranga ir komponentai	2 %

19 diagrama. Pagrindinės prekių, kurioms buvo suteikti atskirieji ir bendrieji eksporto leidimai, rūšys pagal prekių vertę

Kalbant apie paskirties vietas, kurioms buvo išduoti ne visuotiniai leidimai (20 diagrama), pagal vertę didžiausia paskirties vieta buvo Jungtinės Amerikos Valstijos (24 proc.), po jų – Kinija (19 proc.), tuomet Jungtinė Karalystė (7 proc.), Pietų Korėja (5 proc.) ir Japonija (5 proc.). Tačiau šiam reitingui didelę įtaką daro ES bendrųjų eksporto leidimų, visų pirma EU001 (8,2 mlrd. EUR), lyginamasis svoris ir neatsižvelgiama į pagrindines visuotinių eksporto leidimų paskirties šalis pagal skaičių, t. y. Taivaną, Indiją, Honkongą, Singapūrą ir Turkiją. Apskritai 20 diagramoje pateiktas paskirties vietų sąrašas atitinka 90 proc. leidimų, išskyrus visuotines licencijas, vertės.

20 diagrama. Pagrindinės prekių, kurioms buvo suteikti atskirieji ir bendrieji eksporto leidimai, paskirties vietos už ES ribų pagal prekių vertę

Galiausiai ataskaitoje ypatingas dėmesys skiriamas kibernetinio stebėjimo prekių licencijų išdavimui, nes taip įgyvendinamas ES įsipareigojimas veiksmingai mažinti riziką, kad kibernetinio stebėjimo prekės bus naudojamos vykdant vidaus represijas ir (arba) šiurkščius žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus. 2022 m. valstybės narės iš viso gavo 288 prašymus dėl šių prekių eksporto. Daugiausia prašymų buvo susiję su telekomunikacijų tinklais perduodamos informacijos perėmimo sistemomis (216 prašymų). Tuo pačiu laikotarpiu buvo išduoti 224 leidimai ir 37 atsisakymai suteikti leidimą. Iš šių skaičių taip pat matyti, kad, palyginti su 2021 m.[42], licencijų skaičius padidėjo, o atsisakymų išduoti licencijas skaičius išliko gana stabilus[43].

2021 m. pradėjusios įvairius veiksmus, Komisija ir valstybės narės ir toliau skyrė daug dėmesio tam, kad būtų laikomasi reikalavimų ir įgaliojimų pagal modernizuotą reglamentą. Tai reiškia, kad bus toliau vykdomas darbas įvairiose techninių ekspertų grupėse siekiant, kad būtų taikomos griežtesnės kibernetinio stebėjimo prekių kontrolės priemonės, užtikrinama eksporto kontrolė, taikomos besiformuojančios technologijos ir plėtojamos ES gebėjimų stiprinimo bei

[42] 2021 m. buvo išduota 115 licencijų kibernetinio stebėjimo prekėms.
[43] 2021 m. buvo išduoti 35 atsisakymai dėl kibernetinio stebėjimo prekių.

mokymo programos, skirtos valstybių narių licencijas išduodančioms ir vykdymo užtikrinimo institucijoms.

Įgyvendindama šiuos veiksmus pagal Dvejopo naudojimo prekių reglamentą ES taip pat galės veiksmingiau bendradarbiauti su partneriais, skatinti visuotinę kontrolės priemonių konvergenciją, mažinti prekybos trikdžius, didinti įmonių galimybes prognozuoti, skatinti ES vertybes ir palaikyti tarptautinę taiką ir saugumą.